

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΧΕΣΙΑΚΗΣ &
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

για το
Μεταπτυχιακό
Πρόγραμμα
Σπουδών
στην **Ομαδική
Ψυχοθεραπεία
κατά Irvin Yalom
& τα Σχεσιακά
Δυναμικά
της Ομάδας**

Λ.ΚΗΦΙΣΙΑΣ 90 (ΚΕΝΤΡΙΚΟ), ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

ΒΑΛΤΟΥ 10 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

ΑΘΗΝΑ, 11526

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΑΤΡΩΝ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

,ΜΑΡΜΑΡΙ ΕΥΒΟΙΑΣ

2106981289, 6932305183

www.relationalgrouptherapy.gr

Τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα προσφέρονται από το **Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας** και απονέμουν τα **Μεταπτυχιακά Προγράμματα Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος**. Τα Διπλώματα περιλαμβάνουν γνώσεις σχετικά με Θεραπευτικές Ομάδες και Ομαδικά Δυναμικά στο χώρο συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας σε Ενδονοσοκομειακό και Εξωνοσοκομειακό πλαίσιο.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα διαχωρίζεται σε 6 βασικούς άξονες:

- 1.ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
- 2.ΕΠΟΠΤΕΙΑ
- 3.ΟΜΑΔΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- 4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
- 5.ΕΡΓΑΣΙΕΣ
- 6.ΠΤΥΧΙΑΚΗ

1. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το διδακτικό μέρος διαχωρίζεται σε 2 παραμέτρους :

- Α. ΘΕΩΡΙΑ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ (IRVIN YALOM)
- Β. ΘΕΩΡΙΑ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΟΜΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΕΞΑΡΧΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΟΙ MORIS NITSUN, ALFRED BION , SPUTNITZ, FOULKES
- Γ.ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΕ ΟΜΑΔΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΟΠΩΣ ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΧΟΡΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΠΑΙΧΝΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ,ΨΥΧΟΔΡΑΜΑ.
- Γ.ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ/ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΗ ΔΙΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΙΑΚΑ ΔΥΝΑΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟ ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΜΟ, ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΤΡΙΤΟ,ΣΧΕΣΙΑΚΟ ΑΣΥΝΕΙΔΗΤΟ, ...

Α2. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Φροντίσαμε έτσι ώστε ο τρόπος διδασκαλίας να περιλαμβάνει κυρίως αλληλεπιδραστικά με τους εκπαιδευόμενους CD ROM με τη χρήση προτζέκτορα, τα οποία περιέχουν και ό,τι πιο εξειδικευμένο και τελευταίας γνώσης υλικό στην διδασκαλία ψυχοπαθολογίας.
- Το εκπαιδευτικό σας υλικό δεν θα σας δίνεται σε φωτοτυπίες αλλά αποστέλλεται αποκλειστικά μέσα από ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, **στα πλαίσια της οικολογικής προσέγγισης του ΙΣΟΨ εκμηδένισης της χρήσης φωτοτυπιών που ρυπαίνουν το περιβάλλον.**
- Κάθε φορά, μετά από κάθε διάλεξη θα σας δίνεται εξειδικευμένο επιστημονικό υλικό

Α.ΘΕΩΡΙΑ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ (IRVIN YALOM)

Α1. Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ IRVIN YALOM ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ

Ο **Irvin D. Yalom**, στο βιβλίο του *Θεωρία και Πράξη της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας*, αναφέρει τις «**Αρχές της Ομαδικής Θεραπείας**», όπως σημειώθηκαν από τους θεραπευόμενους του σε εκτενή σχετική έρευνα κατά τη διαδικασία ομαδικής θεραπείας.

1. **Κατανόηση του εαυτού:** Τα άτομα διερευνούν και μαθαίνουν τους λόγους για τους οποίους σκέφτονται και νιώθουν με συγκεκριμένο τρόπο. Ανακαλύπτουν και αποδέχονται μέρη του εαυτού τους που έως τώρα δεν γνώριζαν.
2. **Ενστάλλαξη Ελπίδας:** Η ομάδα αποτελείται από άτομα που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια θεραπευτικής διαδικασίας. Η αντιμετώπιση θεμάτων και η πρόοδος των μελών δίνει ελπίδα σε όλους και ιδιαίτερα σε όσους βρίσκονται στα αρχικά στάδια.
3. **Καθολικότητα:** Η συνεύρεση με ανθρώπους που βιώνουν και νιώθουν τα ίδια πράγματα βοηθάει στην αίσθηση καλωσορίσματος στην ανθρώπινη φυλή και στη συνειδητοποίηση ότι δεν είναι μόνοι.
4. **Αλτρουϊσμός:** Τα μέλη ωθούνται στην αυτο-εκτίμηση και στην εμπιστοσύνη προσφέροντας τη βοήθειά τους στους άλλους και δίνοντας προτεραιότητα στις ανάγκες των άλλων.
5. **Οικογενειακή επαναδιαδραμάτιση:** Η ομάδα θυμίζει οικογενειακό περιβάλλον, μέσα στο οποίο τα μέλη διερευνούν τις εμπειρίες που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητά τους και κατανοούν την υιοθέτηση συγκεκριμένων συμπεριφορών, στα πλαίσια κατανόησης και αποδοχής.
6. **Διαπροσωπική μάθηση:** Η έκφραση της γνώμης και η ειλικρίνεια των άλλων μελών επισημαίνουν συνήθειες ή συμπεριφορές που ενοχλούν και βοηθούν το άτομο να αντιληφθεί τι εντύπωση δίνει. Αναπτύσσεται η κοινωνική επαφή, η αλληλεπίδραση και η εμπιστοσύνη.

7. **Συνεκτικότητα ομάδας:** Επειδή η ομάδα έχει κοινό στόχο, αναπτύσσεται η αίσθηση της αποδοχής καθώς το άτομο ανακαλύπτει πράγματα για τον εαυτό του που το φέρνουν σε δύσκολη θέση και νιώθει ότι ανήκει σε μία ομάδα ανθρώπων που το καταλαβαίνουν και το αποδέχονται.
8. **Κάθαρση:** Το άτομο μοιράζεται συναισθήματα και εμπειρίες με μία ομάδα ανθρώπων που μπορεί να ανακουφίσει τον πόνο, τις ενοχές και το άγχος.
9. **Μετάδοση πληροφοριών:** Τα μέλη βοηθούν το ένα το άλλο με το μοίρασμα των πληροφοριών, προτάσεις, συμβουλές.
10. **Μιμητική συμπεριφορά:** Η διαπίστωση ότι τα άτομα μπορούν να ανακαλύπτουν και να αποκαλύπτουν πράγματα που τους φέρνουν σε δύσκολη θέση και ότι αυτό τους ωφελεί, παρακινεί προς μίμηση. Επίσης, μέσα στην ομάδα υπάρχουν στάσεις και συμπεριφορές κάποιου ή κάποιων ατόμων που τα άτομα επιθυμούν να υιοθετήσουν.
11. **Υπαρξιακοί παράγοντες:** Τα άτομα της ομάδας εισπράττουν στήριξη καθώς έρχονται αντιμέτωπα με θεμελιώδη ζητήματα ζωής και θανάτου. Καλούνται να δουν τη ζωή τους πιο ειλικρινά, να σεβαστούν τις ανάγκες τους, να δίνουν λιγότερη βαρύτητα σε όσα θεωρούν ασήμαντα και να συνειδητοποιούν περισσότερο ότι η ευθύνη για τη ζωή τους, τις πράξεις και τις επιλογές τους είναι στα δικά τους χέρια

Yalom, D. Irvin, & Leszcz, M., *Θεωρία και Πράξη της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας*, Αθήνα, (2006), εκδόσεις ΑΓΡΑ Α.Ε.

Yalom, D. Irvin, & Leszcz, M. (2005). *The theory and practice of group psychotherapy*. New York, NY: Basic Books

Α.2.Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Για την κόρη μου Νεφέλη για τη δημιουργικότητα που προκάλεσε στη ζωή μου με το θαύμα της γέννησής της και την παρουσία της στη ζωή μου και την επόπτρια μου Ruthelen για την διαφωτιστική της αγάπη και αφοσίωσή στο συντονισμό ομάδων.

Ένα από τα βασικά μοντέλα που έχουν επηρεάσει τη σκέψη μου σε οποιοδήποτε είδος θεραπείας είναι η Γνωσιακή Αναλυτική Θεραπεία (Ryle, A & Kerr, I, 2002), η οποία θα ορίζεται με συντομογραφία Cat για τους σκοπούς αυτού του δοκιμίου. Η Cat με έχει βοηθήσει να αναπτύξω τη συνεργατική ικανότητα να δημιουργήσω με τον πελάτη ένα αμοιβαίο διάλογο όπου ο θεραπευτής δεν είναι ο ειδικός, αλλά μάλλον μια εξελιγμένη συνεργασία ‘σκαλωσιάς’ μέσα στο φαινομενολογικό κόσμο του πελάτη. Η άποψη της θεραπείας ως προϊόν των κοινών προσπαθειών και συνευθύνης των συμμετεχόντων έχει αφορμηθεί από τον Yalom (2002).

Ο Vygotsky (1962) έχει επηρεάσει πολύ τον τρόπο που κατανοώ τους πελάτες. Θα επικεντρωθώ μόνο στις παραμέτρους που σχετίζονται με ομάδες. Ο Vygotsky έχει δει τις πολιτισμικές επιρροές ως σημαντικούς παράγοντες της σύνδεσης σκέψης με τη γλώσσα και ως

εκ τούτου της ψυχικής ανάπτυξης (Καζούλιν, 1990) και πιστεύω ότι αυτό είναι σχετικό με τη δήλωση του Sullivan ότι η πολιτιστική ανταλλαγή επηρεάζει ένα πολύ μεγάλο φάσμα των εκδηλώσεων ψυχικών ασθενειών (1953). Μου θυμίζει το γεγονός ότι ο Rollo May (1950) δήλωσε ρητά ότι η κοσμοθεωρία των δυτικών χωρών ήταν πιο πιθανό να εξετάσει το άγχος ως συστατικό της καθημερινής ζωής.

Κατά τον Vygotsky ήταν σαφές ότι το άτομο επηρεάζεται από τις διαδικασίες της ομάδας και όχι το αντίστροφο, με την έννοια ότι η εκμάθηση της γλώσσας λαμβάνει χώρα στην αυτο-ρύθμιση και κυρίως για να βοηθήσει το άτομο να αλληλεπιδράσει κοινωνικά με άλλα ανθρώπινα όντα. Ενώ έδινε έμφαση στην ενδοψυχική δομή, ευνοούσε τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις ως κυρίαρχες για την επέκταση περαιτέρω του εαυτού. Ο Stern (1985), υποστηρίζει πειστικά ότι στην νευροψυχολογία παρουσιάζονται σημαντικές ενδείξεις ότι ο διαπροσωπικός κόσμος του βρέφους είναι ζωτικής σημασίας για την εμφάνιση της έννοιας του εαυτού.

Ο κυριότερος όρος που ο Vygotsky εισήγαγε ήταν η σκαλωσιά. Η σκαλωσιά είναι μια δυναμική έννοια, όπου ο πιο έμπειρος προσφέρει διαφορετική υποστήριξη ανάλογα με το γνωστικό επίπεδο της επίδοσης του μαθητή. Όσο περισσότερο ο φοιτητής ασχολείται με το έργο τόσο λιγότερο ο δάσκαλος προσφέρει καθοδήγηση. Νομίζω ότι η ιδέα αυτή εισήχθη για τη δυναμική της ομάδας με διαφορετική ορολογία (Yalom & Leszcz, 2005), όταν ο αγωγός ομάδα προσπαθεί να εισαγάγει τα μέλη της ομάδας να διατηρήσουν την αποστολή τους και να κατανοήσουν, τους κανόνες της ομάδας κατά τη διάρκεια της αρχικής φάσης της ομάδας.

Ο Vygotsky ήταν πολύ πειστικός υποστηρίζοντας ότι οι τάξεις για μερικές ώρες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν μαθητές από διαφορετικά αναπτυξιακά επίπεδα (Daniels, 1996). Ήταν σίγουρος ότι η μάθηση δεν θα πρέπει να εξαλειφτεί σε 'δάσκαλος –μαθητής' αλληλεπιδράσεις, αλλά θα ήταν επιθυμητό να εμπλουτίζεται με τις αλληλεπιδράσεις των παιδιών του ίδιου και διαφορετικών επιπέδων. Νομίζω ότι αμφισβήτησε την εξουσία του ενός έμπειρου ατόμου ως το μόνο που θα μπορούσε να μεταφέρει τις γνώσεις του σε άλλους ενδιάμεσους σπουδαστές και αρχάριους. Κατά συνέπεια, ο Slavin (1992), άσκησε δριμεία κριτική στην μυστικιστική και μαγική εξιδανίκευση που ο αναλυτής έχει λάβει από τους ασθενείς του, ή τα ιδρύματα κατάρτισης. Αντιλαμβάνεται τέτοιες εξιδανικεύσεις ως εμπόδιο για τον θεραπευτή να γίνει ανθρώπινος και κατά συνέπεια πιο αποτελεσματικός. Αυτό ήταν από τα πιο εντυπωσιακά σημεία στην εξέλιξή μου ως θεραπευτής, έχοντας ξεκινήσει αρχικά με τη Γνωσιακή θεραπεία όπου ο θεραπευτής θεωρείται ότι είναι ο ειδικός των σφαλμάτων σκέψης του πελάτη (Robertson, 2010).

Νομίζω ότι η άποψη του Vygotsky περί της εκμάθησης μέσω μιας ομάδας όπου διαφορετικά αναπτυξιακά επίπεδα εκπροσωπούνται είναι μια ιδέα που παρουσιάζεται διεξοδικά στο μοντέλο Yalom της ομαδικής ψυχοθεραπείας (Yalom & Leszcz, 2005) και ειδικά όταν οι συγγραφείς μιλούν για την παρουσία της απαραίτητης ετερογένειας έτσι ώστε η ετερογένεια της κοινωνίας να αντανακλάται με αξιοπιστία στην ομάδα.

Σύμφωνα με την άποψή μου, η ατομική θεραπεία είναι μια δυαδική μελέτη (ψυχολογία δύο ατόμων) σχετικά με τις φαντασιακές, εσωτερικευμένες και πραγματικές αλληλεπιδράσεις του πελάτη στο ενδοψυχικό, διυποκειμενικό και διαπροσωπικό επίπεδο. Η Ομαδική θεραπεία είναι μια εμπλουτισμένη διαδικασία των προηγούμενων στοιχείων καθώς και η μελέτη του δυαδικού με όλα τα δυαδικά, τριαδικά και άλλα συστήματα στην ομάδα καθώς και με την ομάδα ως σύνολο. Κατά την άποψή μου, ενώ τα δύο τελευταία στοιχεία μπορούν να αναλυθούν σε ατομική θεραπεία η διαδικασία γίνεται μάλλον περιγραφική ειδικά όταν οι αφηγήσεις του πελάτη περιλαμβάνουν άτομα εκτός της αναλυτικής ομάδας. Η από το 2008 επόπτρια του Τμήματος Ομαδικής Ψυχοθεραπείας του Ινστιτούτου Σχισιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας και συν Διευθύντρια του Yalom Institute ,Usa, Dr.Ruthelen Josselson θεωρεί ότι η Ατομική Ψυχοθεραπεία είναι μια Ομαδική Ψυχοθεραπεία με δύο ανθρώπους.

Σε ομάδες, όπου αφηγήσεις εκφράζουν ασυνείδητα τον ανταγωνισμό μεταξύ των μελών της ομάδας ή / και με τον θεραπευτή, ο τελευταίος βοηθά τα μέλη της ομάδας να βρουν αυτές τις δραματοποιήσεις στο 'εδώ και τώρα' η διαδικασία της ομάδας. Η διαφοροποίηση μεταξύ της 'ανάλυσης ομάδας' και της Γιαλομικής σκέψης θα λάβει χώρα όταν, αντί της ανάλυσης της αδελφικής μεταβίβασης όπου ο αναλυτής ομάδος θα επιμείνει (Bion, 1961) ο θεραπευτής ζητά από τους θεραπευόμενους να βιώσουν στη στιγμή τη συναισθηματική επιρροή/αλλαγές που παρατήρησαν κατά την αλληλεπίδραση ή αμέσως μετά την αλληλεπίδρασή τους ή κατά τη διάρκεια άλλων αφηγηματικών επεισοδίων υπενθυμίζοντας πραγματικές αλληλεπιδράσεις τους στην ομάδα (Yalom & Leszcz, 2005) . Κατά αυτό τον τρόπο οι πελάτες εστιάζουν σταδιακά στη ζωή της ομάδας . Αυτή η Γιαλομική ιδέα μου θυμίζει πολύ τη δημιουργική συνεργασία της θεραπευτικής ανταλλαγής που εκδηλώνεται στη Σχισιακή Ψυχανάλυση ως ένα παραπροϊόν των δύο υποκειμενικοτήτων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους (Ogden, 1979, Stern, 2004). Η αμοιβαιότητα και ο συντονισμός πιστεύεται ότι είναι σημαντικά τμήματα της καθημερινής ζωής των ανθρώπινων αλληλεπιδράσεων (Josselson, 1992). Ένα άτομο δεν είναι ένα πρόσωπο από μόνο του (Foulkes ,1948) όπως δηλώνεται για την υποστήριξη του μοντέλου της 'ανάλυσης ομάδος'.

Έχοντας μελετήσει για χρόνια τη Γιαλομική Σχολή της ομάδας για την ομαδική θεραπεία πιστεύω ότι η ομάδα είναι ο τόπος όπου ο πελάτης επιδιώκει την αναγνώριση, το ανήκειν ,την αυτοπραγμάτωση, την αυτοσυνοχή και της μοναδικότητα με έναν τρόπο που η οικογενειακή και άλλες ομάδες δεν θα μπορούσαν να προσφέρουν. Είναι στην ομάδα που η σιωπή μπορεί να μιλήσει διυποκειμενικά και ο θεραπευόμενος να αναγνωριστεί από τους άλλους. Ο πελάτης ενθαρρύνεται να ρισκάρει και να μάθει νέες διαπροσωπικές στρατηγικές. Η επανορθωτική διεργασία που λαμβάνει χώρα στα διαστήματα προσπάθειας προσέγγισης των μελών της ομάδος απαρτιώνει τους πιο φοβερές φόβους εγγύτητας στην εκδήλωση τρυφερότητας .

Η προσωπική μου γνώση από τέτοιες εμπειρίες σε ομάδες υπήρξε ανεκτίμητη και μοναδική. Θέλω να ευχαριστήσω τους θεραπευόμενους μου που μου έδωσαν την ευκαιρία και την τιμή να συνεργαστώ μαζί τους, τους συναδέλφους μου για τη βοήθειά που προσέφεραν στην ανάπτυξη

και διαχείριση των 12 ομάδων του ΙΣΟΨ μέχρι στιγμής, την επόπτρια μου Ruthelen Josselson για τη βοήθεια και το 'κράτημα' της σε δύσκολες στιγμές στην ομάδα, τον αναλυτή μου που ήταν μαζί μου κάθε φορά που δεν μπορούσα να εμπεριέχω τις ομάδες, και την κόρη μου για την βοήθεια της να κατανοήσω την πατρότητα ως μεταβιβαστικό και πραγματικό ζήτημα των διαδικασιών της ομάδας.

REFERENCES

Bion, W. R. (1961). *Experiences in Groups*, London: Tavistock.

Daniels, H. (Ed.) (1996). *An Introduction to Vygotsky*, London: Routledge.

Foulkes, S. H. (1948) *Introduction to Group Analytic Psychotherapy*. London: Heinemann.

Josselson, R. (1992) *The space between us :exploring the dimensions of human relationships* San Francisco : Jossey-Bass Publishers.

Kozulin, A. (1990). *Vygotsky's Psychology: A Biography of Ideas*. Cambridge, MA:Harvard University Press.

May,R (1950). *The Meaning of Anxiety* W W Norton 1996 revised edition.

Racker H:*Transference and Counter-transference*. New York, International Universities Press, 1968.

Robertson, D (2010). *The Philosophy of Cognitive-Behavioural Therapy: Stoicism as Rational and Cognitive Psychotherapy*. London: Karnac.

Ryle, A & Kerr, I (2002). *Introducing Cognitive Analytic Therapy: Principles and Practice*. Chichester: John Wiley & Sons.

Slavin, J.H. (1992). *Unintended Consequences of Psychoanalytic Training*. *Contemp. Psychoanal.*, 28:616-630.

Stern, Daniel (2004). *The Present Moment in Psychotherapy and Everyday Life*. W.W. Norton.

Stern, D. (1985). *The interpersonal world of the infant*. New York: Basic Books.

Sullivan, H. S. (1953). *The interpersonal theory of psychiatry*. New York: Norton.

Vygotsky, L. S. (1962). *Thought and language*(E. Hanfmann & G. Vakar, Eds. and Trans.).Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published 1934)

Yalom, I.D. and Leszcz, M. (2005) *The Theory & Practice of Group Psychotherapy* , 5th ed. . N.Y.: Basic Books.

Yalom, I. D. (2002). The gift of therapy: An open letter to a new generation of therapists and their patients. New York, NY: Harper Collins Publishers.

Α.4. Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Ο ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΘΙΟΥΔΗΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Εισαγωγή

Η φιλοσοφία μου για την ομαδική θεραπεία μπορεί να περιγραφεί με μια εικόνα.

Η Ομαδική Θεραπεία φαίνεται να είναι σαν ένα μωσαϊκό από διαφορετικά κομμάτια, με τα χρώματα, τα σχήματα, τις φωνές και τις αναμνήσεις. Τα περισσότερα από αυτά τα κομμάτια φαίνονται κατεστραμμένα και παραμορφώνονται. Η τροποποίηση είναι κατάλληλη για όλα τα κομμάτια ώστε να ταιριάζουν μαζί. Η συν-δημιουργία ξεκινά ως ο μόνος τρόπος για να διατυπωθεί κάτι νέο. Δεν υπάρχει τελική εικόνα, μόνο η συνεχής προσπάθεια. Έτσι, οι ομάδες ρέουν όπως τα ποτάμια της βιοματικής κατασκευής.

Από την Ψυχανάλυση στην Γνωσιακή Αναλυτική Ψυχοθεραπεία

Το Θεωρητικό μου υπόβαθρο στηρίζεται στην ψυχαναλυτική θεωρία και οφείλεται στο μεταπτυχιακό μου. Ο πρωταρχικός μου προσανατολισμός προέρχεται από τους Freud, Klein, Winnicott, Balint και πολλούς άλλους σημαντικούς ψυχαναλυτές. Στη συνέχεια, έχω εκπαιδευτεί στη Γνωσιακή Αναλυτική Θεραπεία για δύο χρόνια. Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, ο θεραπευτής εξετάζει τους αμοιβαίους ρόλους ως πρότυπα συμπεριφοράς που απορρέουν από τις αρχές του πρώιμου περιβάλλοντος (Ryle & Kerr, 2002). Στη Γνωσιακή Αναλυτική Θεραπεία ο θεραπευτής και ο πελάτης "συμμετέχουν σε ένα χορό των ρόλων", προκειμένου να ενσωματωθεί μια συνεργατική προσπάθεια. Γνωσιακή Αναλυτική Θεραπεία ήταν η πρώτη μου επαφή με την ψυχοθεραπεία σε όλα τα επίπεδα (ατομικά και ομαδική θεραπεία). Μέχρι τότε, ασχολούμουν με τη θεραπεία των ψυχωσικών ανθρώπων.

Ομαδική Ψυχοθεραπεία

Η Ομαδική Θεραπεία με τράβηξε αμέσως στην κλινική πρακτική. Οι Ομάδες ενσωματώνουν όλες τις αρχές από το ατομικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των διαπροσωπικών ζητημάτων. Σύμφωνα με τον Foulkes (1983) είναι ένα μεταβατικό μέρος για την ανθρώπινη ύπαρξη και ωρίμανση. Η βιωματική πρακτική σημαίνει ότι σε ομάδες, μπορεί κανείς να (επανα) διαμορφώσει τις προσωπικές και διαπροσωπικές αναπαραστάσεις μέσω του διαλόγου και της επικοινωνίας. Η Ομαδική Ψυχοθεραπεία εξυψώνει τα προνόμια των ανθρώπινων αξιών σε μεγάλο βαθμό με μια μεγάλη έμφαση στο πόσο σημαντικό είναι για ένα άτομο να μοιράζεται με άλλους. Είναι ένας πολλαπλός ζωντανός οργανισμός, όπου οι άνθρωποι προσπαθούν να ξεπεράσουν τον 'χώρο' μεταξύ άλλων μέσω της προσκόλλησης, φροντίδας, κρατήματος, το ανήκειν, την αποδοχή κλπ (Josselson, 1992).

Ένας άλλος προσανατολισμός για την ομαδική θεραπεία αφορά στη θεωρία της προσκόλλησης. Σύμφωνα με τον Bowlby (1953), οι διαπροσωπικές σχέσεις διαμορφώνονται στην πρώιμη βρεφική ηλικία. Η προσκόλληση αναφέρεται σε ένα μοντέλο συμπεριφοράς, το οποίο υποστηρίζει ότι τα παιδιά έχουν κίνητρα για να βρουν την εγγύτητα και φροντίδα από τους άλλους. Ομοίως, στην ομαδική θεραπεία, τα μέλη ζητούν την προστασία και την υποστήριξη. Τα άτομα έχουν μια ισχυρή τάση να ρυθμίζουν και να επενδύσουν τα συναισθήματά τους σχετικά με τους άλλους. Η προσκόλληση είναι θεμελιώδους σημασίας για τις ομάδες επειδή προβλέπει τους ψυχικούς κινδύνους και γεμίζει με ενέργεια τη συναισθηματική διαθεσιμότητα.

Άλλη θεωρία που με επηρέασε προκύπτει επίσης από το ρόλο της δυναμικής της ομάδας. Ο Bion (1961) συνέβαλε με τις έννοιες της 'εργασίας ομάδος' και την βασική παραδοχή ομάδας (που χαρακτηρίζει την εξάρτηση, την καταπολέμηση της φυγής-πάλης και τη ζευγοποίηση). Οι ομάδες δημιουργήθηκαν με σκοπό να ανήκουν σ' αυτές. Αντιπροσωπεύουν ένα συλλογικό ασυνείδητο ή ένα κοινωνικό μικρόκοσμο (Yalom & Leszcz, 2005). Η επικοινωνία είναι το όχημα για μια πιο υγιή ανάπτυξη της αμοιβαίας αναγνώριση της ύπαρξης διαφορετικότητας. Για τη διαδικασία της διαφοροποίησης, το καθρέπτισμα έχει ιδιαίτερη σημασία. Το καθρέπτισμα συγχωνεύει την ενσυναίσθηση των άλλων και την πεποίθηση ότι είναι διαφορετικοί από τους άλλους σε μια συναισθηματική ανατροφοδότηση της εικόνας της μοναδικότητας του άλλου (Knauss, 2001). Ο κατοπτρισμός είναι χρήσιμος σε ομάδες για να κατανοήσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των μελών της και ο καθένας να συμβαδίσει με την ατομικότητα του άλλου.

Μερικοί θεραπευτές προσχωρούν στο επίπεδο της ομάδας ως σύνολο, ενώ άλλοι εστιάζουν στο διαπροσωπικό επίπεδο. Η ομάδα ως όλο μπορεί να είναι λιγότερο σημαντική, αν έχουμε να αντιμετωπίσουμε σχετικά θέματα μεταξύ των μελών (Wolf, 1983). Ένα ενδιάμεσος τρόπος είναι να συνδυαστούν και τα δύο επίπεδα. Ένας θεραπευτής ομάδας θα πρέπει να συμμετέχει με την εξερεύνηση των αμοιβαίων εμπειριών και των μελών ως μοναδικά αντικείμενα (Horwitz, 1977 & Slipp 1988). Για παράδειγμα, εάν ένα μέλος μοιράζεται ένα όνειρο μέσα στην ομάδα, το όνειρο γίνεται μέρος του συστήματος. Σε αντίθεση με την ψυχανάλυση, οι ερμηνείες μπορεί να

είναι χρήσιμες για την ομάδα ως σύνολο (Ezriel, 1950). Το ενδιαφέρον από το πρόσωπο μεταφέρεται στο διαπροσωπικό πνεύμα (Yalom, 2002). Εστιάζοντας στο μοντέλο, το λανθάνον περιεχόμενο του ονείρου αντανακλά συχνά ασυνείδητα μηνύματα για την ομάδα.

Ένα άλλο σημαντικό δόγμα σχετικά με την Ομαδική Θεραπεία αφορά τη στάση / ύφος του θεραπευτή. Στην Κλασική Ψυχανάλυση, ο Αναλυτής πρέπει να είναι "νεκρό σημείο" για τη διοχέτευση της σαφούς μεταγίσης (Φρόιντ, 1914). Η υποκειμενικότητα του θεραπευτή αποκλείεται στην κλασική θεραπεία. Ως εκ τούτου, στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία, ο αγωγός τείνει να είναι ένα άτομο που εμπλέκεται με διαφανή χαρακτηριστικά της προσωπικότητας. Η συνεισφορά του Γιάλομ σχετικά με την υποκειμενικότητα του θεραπευτή ομάδας (συμπεριλαμβανομένης της αυτο-αποκάλυψης) έχει ισχυρό αντίκτυπο για τη διαδικασία αποκατάστασης (Yalom & Leszcz, 2005). Ομοίως, ο Φερέντσι (1991) μίλησε για την αμοιβαία συνάντηση, η οποία ενεργοποιεί τις διαπροσωπικές εμπειρίες, με βάση συν-αντιμεταβιβάσεις και ενσυναισθητικές απαντήσεις.

Οι μεταβιβάσεις μπορούν να εξαπλωθούν έξω από το άτομο σε θεραπευτές και την ομάδα ως σύνολο (Haden, 1945). Οποιαδήποτε αντίδραση, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της μεταβιβάσης, πραγματοποιείται στο εδώ και τώρα. Στο σύγχρονη στυλ ομάδων, η ενδοπροσωπική ιστορία του κάθε μέλους δεν είναι το κεντρικό ζήτημα. Αυτό είναι ενάντια στην ιδέα της παραδοσιακής ψυχανάλυσης για τη σημασία να εξερευνηθούν οι εσωτερικές συγκρούσεις, οι άμυνες κλπ. Η Ομάδα διαβεβαιώνει ότι λαμβάνει χώρα η διορθωτική ανακεφαλαίωση μέσα σε ένα ασφαλές περιβάλλον (Montgomery, 2002). Ενώ στην ατομική θεραπεία η διαδικασία λαμβάνει χώρα σε κατακόρυφη διάσταση (intrapersonal), σε ομάδες η ίδια διαδικασία λειτουργεί σε οριζόντια διάσταση (διαπροσωπική).

Η Ομαδική Θεραπεία είναι ένα καταφύγιο, όπου οι άνθρωποι ανταλλάσσουν εμπειρίες (Manor, 1994). Το να δουλεύεις με διαταραγμένους πελάτες είναι ένα σκληρό, αλλά εμπνευσμένο έργο. Όλα τα ψυχολογικά φαινόμενα (π.χ. αναπαραστάσεις, διάσπαση, προβολική ταύτιση, κλπ) εμφανίζονται σε ομάδες μέσα από τις διαπροσωπικούς ρόλους, τις προσδοκίες και τις ασυνείδητες φαντασιώσεις. Μερικοί προβληματισμοί μπορούν να αντιμετωπιστούν καλύτερα στο πλαίσιο της ομάδας και όχι σε ατομική θεραπεία (Sadock, 1983). Ο θεραπευτής πρέπει να είναι θωρακισμένος με τη δύναμη και τη γνώση για τον εντοπισμό και να περιλαμβάνει προβλέψεις και αντιστάσεις. Ο σκοπός είναι να αρθρώσει τα φαινόμενα σε ένα παραγωγικό τρόπο και να εσωτερικεύουν νέα αντικείμενα.

Επίλογος

Θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς την επιβλέποντα καθηγήτή μου, Ruthellen Josselson, τους πελάτες μου και τους συναδέλφους μου για την ενθάρρυνση και την εξέλιξη μου στο βιωματικό ταξίδι της Ομαδικής Θεραπείας.

Μερικά χρόνια πριν, εμπνεύστηκα από το βιβλίο του Γιάλομ η θεραπεία του Σοπενχάουερ Θεραπεία (2005). Είναι πολύτιμο για μένα να μοιραστώ μια προσωπική σημείωση που βασίζεται στο παρόν διδακτικό μυθιστόρημα. Η Ομαδική θεραπεία είναι ο οικείος τόπος για να φτάσει κανείς στην έννοια των ανθρωπίνων σχέσεων. Αγκαλιάζω τη ζωή σημαίνει να μάθω σχετικά με τις συνδέσεις. Παρολαυτά το αιώνιο πνεύμα του «θανάτου», η αθανασία και η ζωντάνια μπορεί να είναι εμφανή σε ομάδες.

REFERENCES

Bion, W. R. (1961). *Experiences in Groups*, London: Tavistock.

Bowlby, J. (1953). *Child Care and the Growth of Love*. London: Penguin Books.

Ezriel, H. (1950). A psycho-analytic approach to group treatment. *British Journal of Medical Psychology*, 23:59-74.

Ferenczi, S. (1991). *Reconsidering Active Intervention*. Jason Aronson Publishers, Hardcover.

Freud, S. (1914). *Observations on Transference Love (Further Recommendations on the Technique of Psycho-analysis III)*. London: Hogarth Press.

Foulkes, S. H. (1983). *Introduction to Group-Analytic Psychotherapy: Studies in the Social Integration of Individuals and Groups*. Maresfield Reprints.

Hadden, S. (1945). *Group Psychotherapy*. *Sociometry*, Vol. 8, No. 3/4, Group Psychotherapy: A Symposium, pp. 68-72.

Horwitz, L. (1977). A group-centered approach to group psychotherapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, 27:423-439.

Josselson, R. (1992). *The Space Between Us: Exploring the Dimensions of Human Relationships*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Knauss, W. (2001). *The Group as the Therapist*. American Group Psychotherapy Association, Boston.

Manor, O. (1994). *Group psychotherapy*. In Petrūska Clarkson & Michael Pokorny (Eds.), *The handbook of psychotherapy*. New York, NY: Routledge.

Montgomery, C. (2002). Role of Dynamic Group Therapy in Psychiatry. *Advances in Psychiatric Treatment*, Vol.8, pp34-41.

Ryle, A. & Kerr, I. (2002). *Introducing Cognitive Analytic Therapy: Principles and Practice*. Chichester: John Wiley & Sons.

Sadock, B.J. (1983). Preparation, selection of patients, and organization of the group, in *Comprehensive Group Psychotherapy*, 2nd Edition. Edited by Kaplan HI, Sadock B.J. Baltimore, M.D., Williams & Wilkins, pp 23-32.

Slipp, S. (1988). *The Technique and Practice of Object Relations Family Therapy*. Northvale, NJ, Jason Aronson

Wolf, A. (1983). Psychoanalysis in groups, in *Comprehensive Group Psychotherapy*, 2nd Edition. Edited by Kaplan H.I., Sadock B.J. Baltimore, M.D., Williams & Wilkins, pp 113-131.

Yalom, I. D. (2005). *The Schopenhauer Cure*. New York: Harper Collins Publishers.

Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). *The Theory & Practice of Group Psychotherapy*, 5th ed. N.Y.: Basic Books.

Yalom, I. D. (2002). *The Gift of Therapy: An Open Letter to a New Generation of Therapists and Their Patients*. New York: Harper Collins Publishers.

Δ. ΜΕΛΕΤΗ ΣΧΕΣΙΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Η μελέτη των Σχεσιακών Δυναμικών της Ομάδος αποτελεί το δεύτερο βασικό θεωρητικό ρεύμα που διδάσκεστε στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος.

Αποτελείται από την διδασκαλία των βασικών θέσεων της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας /Ψυχανάλυσης για την Δωποκειμενικότητα και το Γκρουπ. Οι βασικές αρχές του μοντέλου της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης αναπτυσσόμενη κυρίως στην Αμερική από το 1980 με κύριο δημιουργό τον Stephen Mitchell και προπάτορα τον μαθητή του Φρόντ, Φερέντσι, διδάσκονται για να συμπληρώσουν τον θεωρητικό κορμό της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, κυρίως για την εννοιολογική κατανόηση των προβλητικών ταυτίσεων, προβολών, αντικειμενοτρόπων σχέσεων και θεωριών του γκρουπ σαν όλο. Είναι σημαντικό να σημειωθεί τόσο ότι ο Irvin Yalom όσο και η Σχολή της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας /Ψυχανάλυσης έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τον Πατέρα της Διαπροσωπικής Ψυχανάλυσης/Ψυχιατρικής με κύριο εκφραστή τον Ψυχίατρο

Hurry Stuck Sullivan και αυτός είναι ένας επιπλέον λόγος που η θεωρία του Irvin Yalom συμπληρώνεται από την θεωρία της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας /Ψυχανάλυσης .

Η θεωρία της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας /Ψυχανάλυσης , περιληπτικά , περιλαμβάνει συστατικά στοιχεία από το Αμερικανικό φεμινιστικό κίνημα κυρίως, την ψυχαναλυτική θεωρία του Εαυτού με κύριο εκφραστή τον Kohut, την θεωρία της διυποκειμενικής συναλλαγής στην Ψυχαναλυτική διεργασία με θεμελιωτές τους Mitchell, Bromberg, Benjamin, Ogden , την θεωρία της Διαπροσωπικής Ψυχανάλυσης/Ψυχιατρικής με κύριους εκφραστές τους Sullivan, Ehrenberg ,ερευνητικά δεδομένα από τον τομέα της Ψυχαναλυτικής μελέτης δεσμού τροφού- παιδιού με κυρίαρχη μορφή τους Daniel Stern, Beatrice Beebe.

Τα μαθήματα της ενότητας αυτής Θα παρουσιάσουν μια επικαιροποιημένη ενότητα ανάλυσης μελετών περίπτωσης ,όπου κύριο στοιχείο ήταν οι εκπραξίες. Οι εκπραξίες (enactments) δημιουργούνται προκειμένου να επικοινωνήσουν αυτό που ονομάζεται ‘σχεσιακό ασυνείδητο’, και εμφανίζονται σε δύσκολες φάσεις της μεταβιβαστικής σχέσης όπου ο αναλύόμενος επενδύει στον Αναλυτή εγκλωβισμένα συναισθήματα ως να είναι κάποιο ‘αντικείμενο’ του παρελθόντος

Οι διαλέξεις θα καταδείξουν τις βασικές διαφορές ανάλυσης και επικοινωνίας/χρήσης της υποκειμενικής αντίδρασης του Αναλυτή στις εκπραξίες, από το κλασικό μοντέλο Ψυχαναλυτικής εργασίας όπως αυτό δημιουργήθηκε από τον Φρόυντ. Οι εκπραξίες εκδραματίζονται πολλές φορές στην Ομαδική θεραπεία ως έκφραση διαστρεβλωμένωνμεταβιβαστικών επενδύσεων στον Ομαδικό Ψυχοθεραπευτή από έναν θεραπευόμενο ή/και ως συναισθημάτων του Γκρουπ ή υπογκρουπ προς τον Ομαδικό Ψυχοθεραπευτή που προβάλλονται σε έναν θεραπευόμενο της Ομάδος.

Ο Αναλυτής επιδρά και επεμβαίνει στο ‘εδώ και τώρα’ έχοντας ταυτόχρονα υπόψη του το αναπτυξιακό δυναμικό του αναλύόμενου (παρελθοντικές σχέσεις αντικειμένων) αλλά και το σχεσιακό δυναμικό με τον Αναλυτή όπως εκφράζεται από φαντασιώσεις, όνειρα και κυρίως την ανάγκη του αναλύόμενου για ‘αυθεντική’ σχέση με τον Αναλυτή του.

Η αυτοαποκάλυψη του Αναλυτή σχετικά με το βίωμα που έχει για τον ασθενή του γίνεται μέσα από το θεωρητικό κατασκεύασμα του ‘αναλυτικού τρίτου’ (Thomas Ogden) του πεδίου που συνδημιουργείται από το αναλυτικό ζεύγος σε κάθε ανάλυση και είναι η κύρια μονάδα μελέτης στην Σχεσιακή Ψυχανάλυση.

Η Σχεσιακή Ψυχανάλυση θέτει στο επίκεντρο της θεραπείας το κομμάτι των ανθρώπινων διαπροσωπικών σχέσεων υποστηρίζοντας πως ο τρόπος με τον οποίο έχουν διαμορφωθεί οι σχέσεις με τους άλλους τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν παίζει καθοριστικό ρόλο στην εμφάνιση ψυχικών διαταραχών. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής διαδικασίας δίνεται μεγάλη σημασία στο τρόπο συσχέτισης μεταξύ θεραπευτή και θεραπευόμενου όπου μέσα σε μισότιμη σχέση (που παραμένει ασύμμετρη όπως στην Φροϋδική Ανάλυση, ωστόσο είναι πολύ λιγότερο ασύμμετρη συγκριτικά) επηρεάζουν ο ένας τον άλλο καθώς αναδύονται συνειδητά ή ασυνείδητα βιώματα, αντιλήψεις και συναισθήματα.

Παράλληλα, βασικό στοιχείο της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης είναι η έννοια της διυποκειμενικότητας, η θέαση δηλαδή του σύνθετου τρόπου διάδρασης των δυοπροσωπικοτήτων του αναλυτή και αναλυόμενου και η επιρροή του προσωπικού υλικού και κατάεπέκταση του παρελθόντος και των δύο στη θεραπευτική πράξη. Η διυποκειμενική διάσταση εισέρχεται ολοκληρωτικά τόσο στην παραγωγή - εκφορά όσο και στην επίλυση ή μη των εκπραξιών από τη μεριά του αναλυόμενου αλλά μερικές φορές και του αναλυτή.

Στη διάρκεια των διαλέξεων θα παρουσιαστούν στοιχεία από διαφορετικές θεραπείες με άτομα που πάσχουν από διαταραχή προσωπικότητας και θα εξεταστεί ο τρόπος παρέμβασης του θεραπευτή ανάλογα με το είδος της εκπραξίας του ατόμου σε Ομαδική Ψυχοθεραπεία. Παραδειγματικά θα αναφερθούν περιπτώσεις θυμού, καθυστέρησης, χρήση της αμοιβής και του χρήματος, απαιτήσεων έκπτωσης, άμεσης επίθεσης, συνεχόμενων αποπειρών εκμείωσης προσωπικού υλικού, κα.

Ο αμεσότερος και βιωματικά εύπεπτος τρόπος εσωτερίκευσης του καινούργιου μοντέλου συσχέτισης που προτείνει η θεραπεία επιτυγχάνεται μέσα από την καθαρή και δυναμική εξέταση της εκπραξίας στο "εδώ και τώρα". Αυτό σημαίνει ότι η χρήση του "εαυτού" του Αναλυτή θα αποτελέσει την μήτρα επανεκπαίδευσης του αναλυόμενου στον τρόπο εμπλοκής του στα "σχεσιακά διυποκειμενικά πλαίσια". Η ορθή και αποτελεσματική χρήση του "εαυτού" του Αναλυτή θα αποτελέσει και το σημείο εστίασης της συγκεκριμένης σειράς διαλέξεων κυρίως μέσα από την αντι-μεταβιβαστική και αλληλεπιδραστική της διάσταση. Τέλος, θα επιχειρηθεί η κατάδειξη λανθασμένων τρόπων χρήσης του παραπάνω φαινομένου που συχνά παρατηρείται στην κλινική πράξη και ειδικότερα παραδείγματα από δύσκολες αντιμεταβιβάσεις προς τον Ομαδικό Ψυχοθεραπευτή.

Οι Σχεσιακοί Ψυχαναλυτές δίνουν ιδιαίτερη σημασία και προσοχή στη σχέση που αναπτύσσουν με το θεραπευόμενο, όπως αυτή διαμορφώνεται και βιώνεται στην θεραπεία. Τα άτομα με διαταραχή προσωπικότητας εμφανίζουν μεγάλη δυσκολία στο «σχετίζεσθαι». Δείχνουν ακαμψία στα γνωστικά τους σχήματα και εγκλωβισμό στις συναισθηματικές τους εμπειρίες.

Περιστατικά που πάσχουν από ανίατες ασθένειες ή έντονες σωματοποιήσεις έρχονται σε θεραπεία, όλο και συχνότερα. Τις τελευταίες δεκαετίες η έξαρση ανιάτων και αυτοάνοσων ασθενειών, όπως ο καρκίνος, το aids/ HIV, η σκλήρυνση κατά πλάκας, οι αλλεργίες, η ψωρίαση και πολλές άλλες, καθώς και εξωτερική έντονων σωματοποιήσεων, όπως οι κρίσεις πανικού, έχουν εντατικοποιήσει την ανάγκη θεραπευόμενων και θεραπευτών για κατάλληλη προσαρμοσμένη θεραπεία σε άτομα των κατηγοριών αυτών, χωρίς όμως αυτή να στοχεύει αποκλειστικά και μόνο στο σύμπτωμα.

Όλο και μεγαλύτερο μέρος της επιστημονικής κοινότητας τείνει να πιστεύει, ότι πρόκειται για την έκφραση μία έντονης εσωτερικής διαμάχης και ενός καλά κρυμμένου θυμού και η ενασχόληση μόνο με το σύμπτωμα και την ασθένεια δεν είναι αρκετή. Στόχος της συγκεκριμένης σειράς διαλέξεων είναι η παρουσίαση της Σχεσιακής Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπευτικής προσεγγίσεως, όπως αυτή εφαρμόστηκε σε αντίστοιχα περιστατικά σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Οι Εκπαιδευτές θα παρουσιάσουν αναλύσεις ατομικών περιστατικών και Ομαδικών συνεδριών, δίνοντας έμφαση στο πως μέσα σε ένα αόριστο χρονικά καθορισμένο πλαίσιο θεραπειών, όπως ορίζει η Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπευτική προσέγγιση, δημιουργήθηκε χώρος για την διερεύνηση όχι μόνο του συμπτώματος αλλά και την σύνδεση του με έναν Διαλογικό και Πολυσυλλεκτικό Εαυτό, που βασίζεται σε μαθημένους ανταποδοτικούς ρόλους με εξωτερικούς και εσωτερικευμένους άλλους, καθώς και το πως η αναδιαμόρφωση του διαλογικού εαυτού μπορεί να βοηθήσει στην διαχείριση της ασθένειας και των συμπτωμάτων. Πρόκειται για διαφορές κλινικές περιπτώσεις, που ήρθαν για θεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (πρώην Ινστιτούτο Γνωσιακής Αναλυτικής Ψυχοθεραπείας). Τα περιστατικά πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας, ενώ κάποια παρουσιάζουν και άλλες έντονες σωματοποιήσεις.

Στις περιπτώσεις που θα παρουσιαστούν, γίνεται προσπάθεια να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο, οι θεραπευτές αντιμετώπισαν, μέσω της μεταβίβασης και της αντιμεταβίβασης, τις διαδικασίες των αμοιβαίων ρόλων που έρχονται στο θεραπευτικό δωμάτιο και αναπαράγονται

ανάμεσα σε θεραπευόμενο και θεραπευτή, ενώ ταυτόχρονα θα αναδειχθεί η προσπάθεια τους να μην αφήσουν την ανίατη ασθένεια είτε να κυριεύσει την διαδικασία, είτε να απουσιάσει από αυτήν.

Ε. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Κατά την διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος θα διενεργούνται πολύ συχνά προσωπικές διαλέξεις των συνεργατών του ΙΣΟΨ. Συνήθως θα γίνονται σε μηνιαία βάση και θα διαρκούν 3-5 ώρες .Διεξάγονται σε διδακτικές ώρες εκτός του βασικού προγράμματος (το τέταρτο Σάββατο ενός μήνα και Κυριακές .Είναι υποχρεωτική η συμμετοχή σε τουλάχιστον 10 από αυτές τις διαλέξεις με κόστος συμμετοχής για τους εκπαιδευόμενους του Ινστιτούτου τα 50 € (συνυπολογίζοντας 50% έκπτωση).

Πολλές φορές διεξάγονται στην Αθήνα ή κοντινές περιοχές π.χ. Πάτρα, ενδιαφέροντα συνέδρια που σχετίζονται με την διδακτική υλη (π.χ. συνέδρια Ψυχαναλυτικών Εταιριών) ή έχουν υψηλή επιστημονική εξειδίκευση (π.χ. συνέδρια Νευροψυχολογίας). Εάν οι φοιτητές μας παρακολουθήσουν αυτά τα συνέδρια η συμμετοχή τους λογίζεται για τις 10 υποχρεωτικές παρουσίες στα πλαίσια εκπλήρωσης των κριτηρίων αποφοίτησης .

ΣΤ. ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.

Η Μεγάλη Ομάδα λόγω του μεγάλου αριθμού ατόμων διεξάγεται αποκλειστικά διαδικτυακά. Γίνεται κάθε 1,5 μήνα με συντονιστές τους Σταύρο Χαραλαμπίδη , Αλκινόη Λάλα, Μαρία Αποστολοπούλου. Ως συνήθως στη μεγάλη ομάδα αναμένεται να μελετηθεί το συλλογικό ασυνείδητο , η σύγχυση γλωσσών και προσπάθεια επικοινωνίας διαφόρων υπό γκρουπ, το Δία -γενεαλογικό τραύμα και τα διάφορα δυναμικά του θεσμού.

Καθώς θα ακολουθήσουμε παραλλαγή οπτικής των Tavistock και Rice Institutes οι ερμηνείες των συντονιστών δεν θα περιοριστούν μόνο στο γκρουπ ως όλον και θα γίνουν ερμηνείες επί προσωπικού καθώς και δι-υποκειμενικής συναλλαγής. Η ομάδα κατά βάση δεν είναι θεραπευτική αλλά αποσκοπεί στη μελέτη δυναμικής της Μεγάλης Ομάδας. Η συμμετοχή για τρέχοντες ειδικευόμενους ΙΣΟΨ αποτελεί μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται η δήλωση συμμετοχής ,ενώ θα κρατηθεί απουσιολόγιο ως συνήθως.

Στην Μεγάλη Ομάδα μπορούν να συμμετάσχουν επαγγελματίες ψυχικής υγείας , το κοινό και

οποιοσδήποτε πρώην, νυν, θεραπευόμενος και ειδικευόμενος του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής ψυχοθεραπείας. Η Ομάδα έχει όριο τις 150 συμμετοχές.

2.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Η εποπτεία διαχωρίζεται σε 2 μορφές ανάλογα με το αν φοιτά ο/η ειδικευόμενος/η στην **Θεωρητική ή Εφαρμοσμένη** μορφή του Μεταπτυχιακού μας Διπλώματος Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος.

2.1. Εποπτεία για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος

- Οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν με βίντεο ομαδικές συνεδρίες των ψυχοθεραπευτών του Ινστιτούτου κάθε εβδομάδα τα τρία πρώτα Σάββατα κάθε μήνα 09.30-11.30 και γίνεται εποπτική ανάλυση από τον ανάλογο επόπτη .
- Αυτές οι εποπτικές συναντήσεις καθοδηγούνται από τον Διευθυντή ΙΣΟΨ Σταύρο Χαραλαμπίδη που το 2013 πιστοποιήθηκε ως Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής και το 2016 ως Επόπτης του μοντέλου της Διαπροσωπικής Διάδρασης (Διεθνές Πρότυπο Irvin Yalom)

από το Διεθνούς Φήμης Εκπαιδευτικό Κέντρο Πιστοποίησης Yalom Institute, Usa, και τον Μαθιούδη Κώστα, Ιδρυτικό Μέλος ΙΣΟΨ,ΙΓΑΨ, που πιστοποιήθηκε ως Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής του μοντέλου της Διαπροσωπικής Διάδρασης (Διεθνές Πρότυπο Irvin Yalom) το 2015 από το Διεθνούς Φήμης Εκπαιδευτικό Κέντρο Πιστοποίησης Yalom Institute. Ο Σταύρος Χαραλαμπίδης αποτελεί Διδακτικό Μέλος του Yalom Institute, Usa.

- Στην πρώτη μορφή μελέτης κινούμαστε **μακροεποπτικά** δηλαδή βλέπουμε την συνεδρία ολόκληρη και έτσι ο εποπτευόμενος ειδικευόμενος μαθαίνει να αντιμετωπίζει την ψυχοθεραπευτική συνάντηση ως όλον.
- Στην δεύτερη μορφή μελέτης κινούμαστε **μικροεποπτικά** δηλαδή διαχωρίζουμε σε 10λεπτα την συνεδρία και μελετούμε κάθε 10λεπτο ξεχωριστά αλλά και σε σχέση με το προηγούμενο και επόμενο. Ο εποπτευόμενος μαθαίνει να αντιλαμβάνεται την ψυχοθεραπευτική συνάντηση ως άθροισμα μερών που συνεξαρτώνται μεταξύ τους .
- Μελετάται **η διαδικασία στο εδώ και τώρα** και όχι τόσο το περιεχόμενο ,δηλαδή το τι λέγεται. Αυτή η μέθοδος είναι κατοχυρωμένη διεθνώς και συναντάται κυρίως σε εκπαιδευτικά προγράμματα της Μοντέρνας και Σχεσιακής Ψυχανάλυσης [Beebe, B. and Lachmann, F.M. (2003). The Relational Turn in Psychoanalysis. *Contemp. Psychoanal.*, 39:379-409].

2.2. Εποπτεία για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος

- Οι εκπαιδευόμενοι εποπτεύονται για ομάδες που είναι μοναδικοί θεραπευτές ή συνθεραπευτές στο ιδιωτικό τους γραφείο ή σε άλλους ψυχολόγους και οργανισμούς, θεραπευτήρια δημόσιου και ιδιωτικού συμφέροντος. **Μόνο κατά περίπτωση κάποιος θα έχουν λάβει θέση Ομαδικού Ψυχοθεραπευτή σε κάποιες από τις Ομάδες μας που έχουν δημιουργηθεί στο ΙΣΟΨ ή σε άλλους οργανισμούς με πρωτοβουλία του ΙΣΟΨ.**
- Η εποπτεία αυτού του τύπου λαμβάνει χώρα μόνο καθημερινές σε ομαδικό (δηλαδή με άλλους ειδικευόμενους ομάδων) ή ατομικό επίπεδο (**αυτό θα έχει προκαθοριστεί οπωσδήποτε πριν την έναρξη σπουδών**) και έχει διάρκεια 1 εποπτικής ώρας (45 λεπτών) **τουλάχιστον ανά 2 εβδομάδες για όλο τον χρόνο σπουδών.**

- Η ομάδα για την οποία εποπτεύεται ο εκπαιδευόμενος μπορεί να αλλάξει σε άλλη/άλλες μέχρι το τέλος σπουδών του ανάλογα και με την κρισιμότητα των ομάδων που διαχειρίζεται.
- **Αυτές οι εποπτικές συναντήσεις καθοδηγούνται μόνο από τον Διευθυντή ΙΣΟΨ Σταύρο Χαραλαμπίδη** που το 2013 πιστοποιήθηκε ως Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής και το 2016 ως Επόπτης του μοντέλου της Διαπροσωπικής Διάδρασης (Διεθνές Πρότυπο Irvin Yalom) από το Διεθνούς Φήμης Εκπαιδευτικό Κέντρο Πιστοποίησης Yalom Institute, Usa. Ο Σταύρος Χαραλαμπίδης αποτελεί Διδακτικό Μέλος του Yalom Institute, Usa.

2.3.Γενικότεροι Σκοποί της Εποπτείας

Ο σκοπός συνολικά της εποπτείας εκφράζεται από τους εξής στόχους χωρίς όμως να εξαντλείται σε αυτούς :

- Να μάθετε να αλληλεπιδράτε σε επιστημονική ομάδα εποπτείας με επιστήμονες και συναδέλφους από διαφορετικούς τομείς και με διαφορετικές εκπαιδεύσεις
- Να μάθετε να μην είστε δογματικοί στις επιστημονικές τοποθετήσεις
- Να ενθαρρυνθείτε να χρησιμοποιείτε με ίση αναλογία την βιβλιογραφία με την προσωπική σας διαίσθηση
- Να σας βοηθήσει να ανακαλύψετε το προσωπικό σας στυλ ψυχοθεραπείας
- Να σας ενημερώσει για τα τελευταία μοντέλα εποπτείας που προτείνει η διεθνής βιβλιογραφία
- Να σας καθοδηγήσει σε θέματα δεοντολογίας και παράβασης καθήκοντος
- Να σας επιμορφώσει σε ειδικά θέματα εφαρμογής τεχνικών σχετικά με ειδικές μορφές ψυχοπαθολογίας.
-

2.4.Η Χρήση της Εποπτείας όπως την αντιλαμβάνεται ο Διευθυντής ΙΣΟΨ σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο όπως κατατέθηκε σε διατριβή για την αναγνώριση του ως Διδακτικό Μέλος του Yalom Institute, USA

2.4.A.ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Η γενική μου προσέγγιση για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία δημιουργήθηκε ως ένα μείγμα από πολλές επιρροές μου σε Ατομική και Ομαδική Ψυχοθεραπεία. Δευτερογενείς επιρροές περιλαμβάνουν την αρχική μου εκπαίδευση σε μεμονωμένα μοντέλα θεραπείας όπως η Γνωστική Συμπεριφοριστική καθώς και η Γνωστική Αναλυτική. Στην τωρινή μου κατάσταση επηρεάζομαι από την εκπαίδευσή μου στη Σχισιακή Ψυχανάλυση. Σημαντική επιρροή έχει προκύψει από τις Μεταπτυχιακές σπουδές μου στην Κλινική Εποπτεία το 2009. Φυσικά η κύρια επιρροή της στάσης μου απέναντι στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία προέρχεται από την Γιαλομική προσέγγιση και τον εμπλουτισμό της από τον Leczh και την επιβλέπουσα μου καθηγήτρια Ruthellen Josselson . Άλλες δευτερεύουσες επιρροές περιλαμβάνουν την προσωπική μου ανάλυση, καθώς και το έκτο πλέον έτος της πατρότητας.

Η Γνωστική Συμπεριφοριστική θεραπεία μου δίδαξε πώς να κρατήσω την εστίαση και να διατηρηθεί ένα στόχος προσανατολισμένος προς αυτό που κάνω και / ή γίνεται (Παπαγεωργίου, 2104). Έτσι, για παράδειγμα, όταν είμαι επόπτης σε ομάδα θεραπειών πάντα ρωτώ τον εαυτό μου μετά από μια εποπτική συνεδρία ποιο ήταν το κύριο καθήκον / θέμα και με ποιους τρόπους αυτό το συγκεκριμένο έργο συνδέθηκε με προηγούμενες και μελλοντικές εποπτικές εμπειρίες .Ο συνεργατικός εμπειρισμός ως κύριο σημείο αυτού του μοντέλου βοήθησε στο να κατανοώ τη διαδικασία εποπτείας, ως συνδημιουργία που δεν μπορεί να βασιστεί στην αυθεντία του επόπτη. Οι βασισμένες σε πρωτόκολλο θεραπείες όπως η Γνωστική Συμπεριφοριστική καθώς και πρωτόκολλα στον τομέα της εποπτείας με έκαναν να αισθάνομαι περιορισμένος και να έχω σκεπτικισμό σχετικά με τους διάφορους τρόπους που ένας Θεραπευτής Ομάδας μπορεί να παγιδευτεί σε έναν κατάλογο λίστας ελέγχου αντί να είναι ενσυναισθητικός και αφογκραστικός με την ομάδα. Είμαι αρκετά δεκτικός ωστόσο να ακολουθήσω λεπτεπίλεπτη καθοδήγηση, προκειμένου να παραδώσω Ομαδική Ψυχοθεραπεία και εποπτεία ,βασισμένη σε πρωτόκολλο ήπιας προσέγγισης όπως αυτό των Leszcz και Kobos (2008) όταν προσπάθησαν να ορίσουν τις κατευθυντήριες γραμμές για να βοηθήσουν τους υποψήφιους Ομαδικούς Ψυχοθεραπευτές να γίνουν πιο αποτελεσματικοί.

Η Γνωστική Αναλυτική θεραπεία, είναι ένα συνθετικό μοντέλο που ενσωματώνει στοιχεία που προέρχονται από τη θεωρία αντικειμενοτρόπων σχέσεων ,τις φιλοσοφικές ιδέες του Βακτίνου , τις εκπαιδευτικές ιδέες από τον Vygotsky, την θεωρία του διαλογικού εαυτού, (Ryle, 1997) και υπήρξε το δεύτερο μοντέλο που επηρέασε τον τρόπο σκέψης μου όσον αφορά την εποπτεία. Το προαναφερθέν μοντέλο βοήθησε να κατανοήσω και να χρησιμοποιήσω τον ενδοπροσωπικό διάλογο μου ως μια φωνή πολλαπλών πτυχών του εσωτερική μου επόπτη, ένα τρίτο μάτι σχετικά με τη διερεύνηση του τι συνέβη με την προσωπική μου εμπειρία. Η βοήθεια του εσωτερικού επόπτη στην νοηματοδότηση της εποπτείας του είναι μια μακρά παράδοση στη γνωστική αναλυτική θεραπεία (Ryle, A. 1994).

Καταλαβαίνω τη διαδικασία εποπτείας, ως μια συνεργατική σχέση συνοδοιπόρου , όπου η ειλικρίνεια και το γνήσιο ενδιαφέρον και των δύο μερών θα προσφέρει πιθανώς μια ασφαλή βάση για την εργασία βάθους στην εποπτεία. Αυτή η έννοια της εποπτείας εισήχθη για πρώτη

φορά σε μένα μέσω του μοντέλου της Γνωστικής Αναλυτικής και επίσης στηρίζεται σε ένα πολυθεωρητικό επίπεδο εκτός Γνωστικής Αναλυτικής βιβλιογραφίας (Stoltenberg, CD, 1981, Worthen, V., & McNeill, BW, 1996, Watkins, C, 1997) και ασφαλώς από τους βασικούς θεωρητικούς της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, όπως οι Yalom και Leszcz (2005). Μου έκανε εντύπωση η ταινία και ανάγνωση του βιβλίου από τον Yalom, δέκα χρόνια πριν, «όταν έκλαυσε Νίτσε», με την έννοια ότι η εν λόγω συνεργατική σχέση που αναφέρεται σε ολόκληρο το έργο, αλλά πιο συγκεκριμένα μέσω της σκηνης, όπου οι Dr. Broyer και Νίτσε περπατούσαν στην άκρη δίπλα στο ποτάμι. Αυτή ήταν η πρώτη μου «εισαγωγή» στη στάση του Yalom που επηρέασε πολύ τον τρόπο σκέψης μου για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία και την ψυχοθεραπεία γενικότερα.

Μια δεύτερη φωνή των πολλών μου φωνών μου του εσωτερική επόπτη έρχεται μέσω της βιωματικής μάθησης. Η βιωματική μάθηση είναι από καιρό ένα εννοιολογικό εργαλείο για την ενίσχυση της εφαρμογής της επιστήμης (Moon, J. A, 1999). Επιπλέον, η προσωπική μου εμπειρία έχει χρησιμοποιηθεί για να αντιληφτώ επαναλαμβανόμενα μοτίβα των εποπτικών περιπτώσεων, όπως προτείνεται από τη λογοτεχνία (Townend, M, 2008). Η βιωματική μάθηση μου μέσω εποπτείας έρχεται στην πραγματικότητα ως ένα δημιουργικό σύνολο όλων των πιθανών τρόπων. Έχω το προνόμιο να έχω ατομική εποπτεία για ατομική θεραπεία για 10 χρόνια με 4 επόπτες, ομαδική εποπτεία για ατομική θεραπεία για 10 χρόνια με 2 επόπτες, ομαδική εποπτεία για Ομαδική Ψυχοθεραπεία για 8 χρόνια με τη Ruthellen Josselson, ατομική εποπτεία δόκιμου Επόπτη Ομαδικής Ψυχοθεραπείας με τη Ruthellen Josselson για 2 χρόνια, ατομικές και ομαδικές εποπτείες ως Επόπτης ατομικών πελατών για 10 χρόνια και ατομική εποπτεία ζεύγους θεραπευτών ως επόπτης για Ομαδική Ψυχοθεραπεία τα τελευταία 3 χρόνια.

Οι Christensen, T και Kline, W. (2001) σε ένα πειστικό άρθρο υποστηρίζουν ότι η ανησυχία σχετικά με τις επιδόσεις είναι ο πιο έγκυρος παράγοντας πρόβλεψης για την συμμετοχή του εποπτευόμενου στην εποπτεία. Ο Bernard (1997) προτείνει βάσει του μοντέλου των διακρίσεων της εποπτείας ότι ο επόπτης δύναται να λειτουργεί ενίοτε ως δάσκαλος και άλλοτε από την θέση του παρόχου συμβουλών στον εποπτευόμενο για να παρέχει μια εξατομικευμένη «αρκετά καλή» εποπτεία. Έχοντας συμβουλευτεί την πρόταση του μοντέλου Bernard θα πρέπει στη συνέχεια να επιλέξω το θεωρητικό πλαίσιο που θα παρουσιάσω για να εμπλουτίσω την εποπτεία

«διδάσκοντας» τους εποπτευόμενους. Με ορισμένους εποπτευόμενους θα γίνει πιο διδακτική και λιγότερο βιωματική, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η δυνατότητα ενεργοποίησης μιας αμυντικής στάσης τους προς το μέρος μου. Έχω βρεθεί πολλές φορές, βιωματικά μιλώντας, στη θέση να είμαι αντιληπτός ως ένας μάλλον επικριτικός επόπτης, δεν είμαι αρκετά χρήσιμος, δεδομένου ότι η εποπτική συνεργασία έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση.

Πριν από τρία χρόνια άρχισα να μελετώ μέσω μακρινής απόστασης για ένα πτυχίο 4 χρόνων στη Σχεσιακή Ψυχανάλυση προκειμένου να πιστοποιηθώ ως Σχεσιακός Ψυχαναλυτής. Η σχολή αυτή με έκανε να σκεφτώ πολύ διαφορετικά και σίγουρα να καταλάβω καλύτερα από εννοιολογική άποψη γιατί το κίνημα της «ορθόδοξης» φροϋδικής Ανάλυσης δεν θα μπορούσε να με προσελκύσει και επίσης γιατί ο Yalom υποτιμάται (αδίκως κατά την γνώμη μου) για την συνεισφορά του στο Σχεσιακό Ρεύμα από τον ψυχαναλυτικό τομέα εν γένει.

Με περισσότερες λεπτομέρειες κατάλαβα τη διαδικασία εποπτείας μέσω των απόψεων του Ogden (1994) ως συνδημιουργία μεταξύ των συμμετεχόντων, ένα είδος «εποπτικού τρίτου», όπου κανένας συμμετέχων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ξεχωριστό αντικείμενο, αλλά μόνο ως υποκείμενο σε σχέση με ένα άλλο υποκείμενο. Η σχολή του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού (Hoffman, 1992) με έπεισε ότι σε αναλογία με το σύστημα αλληλεπίδρασης ασθενούς-αναλυτή ο εποπτευόμενος (είτε ένα άτομο, δύο ή μια ομάδα) και επόπτης, αμοιβαία επηρεάζουν ο ένας τον άλλο. Τέτοιου είδους επιρροές μπορούν να ενημερώσουν με ενδιαφέροντα τρόπο τη θεραπευτική και εποπτική διαδικασία.

Ένα ιδιαίτερο είδος της αμοιβαίας επιρροής μπορεί να δει κανείς στον τρόπο που η προβολική ταύτιση θεωρείται από τους μετά-συνεχιστές του Sullivan όπως ο Levenson (1992) και Ehrenberg (1984), και τους πρώιμους σχεσιακούς όπως ο Racker (1968) και Ogden (1982). Πιο συγκεκριμένα αυτοί οι θεωρητικοί έχουν δει την προβολική ταύτιση ως απαραίτητη διαδικασία της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και όχι ως μια παθολογική όπου προβάλλονται τα ανεπιθύμητα τμήματα του εαυτού σε ένα άλλο. Μερικές φορές τέτοια σύλληψη είναι χρήσιμη μέσω εποπτείας, όπως μερικοί συγγραφείς τονίζουν (Ryle, 1995). Η αμοιβαιότητα και συντονισμός πιστεύεται ότι είναι σημαντικά τμήματα της καθημερινής ζωής των ανθρώπινων αλληλεπιδράσεων (Josselson, 1992).

Σενάριο 1:

Είστε επόπτης σε μια ομάδα συν-θεραπείας μιας νεαρής γυναίκας και ενός μεγαλύτερου άνδρα. Παρά τις διαφορές στην ηλικία και την εμπειρία και οι δύο είναι αποτελεσματικοί θεραπευτές ομάδας. Αρχίζετε να αναγνωρίζετε στις συζητήσεις τους για την ομάδα μαζί σας ότι υπάρχει κάποια ένταση μεταξύ των δυο τους όσον αφορά την συνθεραπευτική σχέση και ότι προκύπτει στην πάροδο του χρόνου κάποιος ανταγωνισμός. Κάθε ένας από την συνθεραπευτική ομάδα έχει κάποια δυσκολία υποστήριξης του θεραπευτικού έργου που ξεκίνησε από το συνθεραπευτή. Γνωρίζετε στην ίδια την εποπτεία, ότι κατακώνει ο ένας τον άλλον καθώς και ότι και είναι ανταγωνιστικοί για το χρόνο και το χώρο στην εποπτεία και για την προσοχή σας. Πώς θα αντιμετωπίσετε το σενάριο στην εποπτεία;

Αυτό το σενάριο είναι ένας κοινός που αντιμετώπισα πολλές φορές ως θεραπευτής ομάδα, καθώς και επόπτης για τις ομάδες. Στο εδώ και τώρα της εποπτείας ένα μοτίβο που επαναλαμβάνεται, συνήθως υποδηλώνει ότι οι ρίζες του ανήκουν στην αρένα του 'εκεί και τότε', της δραματοποίησης που συμβαίνει στο συνθεραπευτικό ζεύγος, όπως παρουσιάζεται στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία. Αυτό είναι γνωστό ως μια παράλληλη διαδικασία μεταξύ εποπτείας και της θεραπείας. Η παράλληλη έννοια της διαδικασίας έχει μεγάλη επιρροή στην κατανόηση και την εξήγηση πολύπλοκων εκπραξιών στην εποπτεία, ιδίως στο πλαίσιο ψυχοδυναμικά προσανατολισμένων Ινστιτούτων (Binder, J.& Strupp, H, 1997, Haber, Russell, Marshall, Della, Cowan, Katie, Vanlandingham, Alisa, Gerson, Μιχαήλ και Fitch, Jenelle C., 2009, Haber, 1996). Ο επόπτης εκεί νομίζω ότι είναι σκόπιμο πρώτα να εργαστεί στο εδώ και τώρα της εποπτείας, προκειμένου να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν το δυναμικό της κατάστασης και, στη συνέχεια, να είναι σε θέση να περιέξουν δύσκολα συναισθήματα των συμμετεχόντων. Ο

τρόπος που ο επιβλέπων εισάγει την έννοια της παράλληλης διαδικασίας είναι αυτή που μπορεί να προκαλέσει ναρκισσιστικούς τραυματισμούς προκαλούμενους από ντροπή ιδιαίτερα από την νεότερη εποπτευόμενη. Η ντροπή έχει βρεθεί να περιλαμβάνει διαπροσωπικές και ενδοατομικές διαστάσεις όπως ο Nathanson προτείνει (1992). Η βιβλιογραφία (Yourman, 2003) αναφέρεται εκτενώς στην ντροπή ως εμπόδιο της ποιοτικής εποπτείας. Θα ήμουν ενσυναισθητικάπροσεκτικός όσον αφορά στους εποπτευόμενους μου και σχετικά με τις άμεσες και έμμεσες αντιδράσεις των συστάσεων μου για να διερευνηθεί η πιθανότητα του ανταγωνισμού τους, όπως:

«μερικές φορές αισθάνομαι σαν να είμαι στη θέση που πρέπει να ευνοηθεί ο ένας σε σχέση με τον άλλο στο εδώ και τώρα της συνεργασίας μας και την συν- κατασκευής της εποπτικής μας ομάδας και ήθελα να συστήσω την εξερεύνηση της στάσης σας σε αυτό ». Υποθέτω ότι θα μπορούσαν να κάνουν μια σύνδεση που θα διερευνηθεί μαζί τους η προέλευση και η συναισθηματική πραγματικότητα στο εδώ και τώρα. Αν αυτό δεν συνέβαινε, θα ερμήνευα στον εαυτό μου (δηλαδή χωρίς να το αποκαλύψω σε εκείνους) ότι ίσως τα τυφλά σημεία τους δείχνουν τη μάχη που μπορεί να εκφράζει ένα ανταγωνιστικό κλίμα μεταξύ των υποομάδων της ομάδας τους, καθώς και τις προσωπικές περιοχές τους που είναι ευάλωτες στον ανταγωνισμό (προσωπική υποκειμενική αντίδραση που προέρχεται από προσωπικά ζητήματα). Στην περίπτωση αυτή η σύστασή μου θα ήταν: «αναρωτιέμαι αφού η κατανόησή μου διαφέρει από τη δική σας, αν είμαστε έτοιμοι να διερευνήσουμε την πιθανότητα να εκδραματίζεται ανάμεσα σας το δυναμικό υποομάδων της ομάδας συν τα προσωπικά θέματα που σχετίζονται με τον ανταγωνισμό ή την μονοπώληση? ».

Μια άλλη πιθανότητα στο μυαλό μου θα ήταν το γεγονός ότι ο ανταγωνισμός τους μπορεί να σχετίζεται με τις διαφορές του φύλου ή / και την ηλικία. Θα ήμουν ιδιαίτερα ευαίσθητος στην κατανόηση και μόνο (χωρίς να ρωτήσω τους εποπτευόμενους) εάν σε θέματα της ομάδας τους, το φύλο και η ηλικία εκφράζονται με παθητική επιθετικότητα ως ένας τρόπος της ομάδας / υποομάδων που καλύπτουν υποκειμενική σχετική ανταγωνιστική δυναμική. Θα ήθελα να είμαι σε διάλογο με τον εσωτερικό μου επόπτη μέχρι οι αφηγήσεις των εποπτευόμενων να αναφέρουν κάτι σχετικό με την υπόθεση μου. Ο Casement (1985), περιέγραψε την εσωτερική εποπτεία ως απαραίτητο τρόπο για να παρακολουθεί κάποιος την ανάπτυξη του. Θα ήθελα να είμαι προσεκτικός να μην τους επηρεάσω και να τους επιτρέψω να οδηγήσουν την αυτονομία τους στην εποπτική διαδικασία. Έχω στο μυαλό μου την θεωρία του επόπτη μου σχετικά με την διαδικασία εποπτείας, που έχει γράψει εκτενώς για ακούσιες συνέπειες της εποπτείας, ειδικά όταν ο επιβλέπων / δάσκαλος χρησιμοποιεί την εξουσία του αγνοώντας τις επιπτώσεις της για τους εποπτευόμενους (Slavin, J, 1992).

Σενάριο 2:

Ο θεραπευτής ομάδος μεικτού φύλου, και διαπροσωπικού χαρακτήρα με διάρκεια 20 συνεδριών έχει συνάντηση μαζί σας στην εποπτεία σε εβδομαδιαία βάση. Σταδιακά μέσα από τις μεσαίες συνεδρίες αναγνωρίζετε ότι υπάρχουν κάποια συναισθήματα δυσaráσκειας και θυμού που ο θεραπευτής αντιμετωπίζει σε σχέση με ένα μέλος της ομάδας που το διακρίνουν μονοπολιστικά και εξαρτητικά στοιχεία. Οι διαδικαστικές σημειώσεις που ο θεραπευτής παρουσιάζει στην εποπτεία αρχίζουν να σχετίζονται με θέματα

περιθωριοποίησης του ασθενούς στην ομάδα και πιθανώς να καταλαμβάνει τη θέση του αποδιοπομπαίου τράγου. Ο θεραπευτής εκφράζει την πεποίθηση ότι η ομάδα θα ήταν καλύτερα αν ο ασθενής ήταν να φύγει, ή ακόμη και να εξωθηθεί να φύγει από την ομάδα. Πώς θα αντιμετωπίσετε αυτό στην εποπτεία;

Οι ασθενείς που μονοπωλούν διαπιστώθηκε ότι αντιπροσωπεύουν ένα σαφές είδος «δύσκολων προς συνάντηση» ασθενών όπως οι Yalom και Leszcz (2005) προτείνουν. Αυτοί οι συγγραφείς είναι πολύ προσεκτικοί στον τρόπο που ο θεραπευτής δουλεύει με τέτοιους πελάτες, προκειμένου να τους βοηθήσει να αποφύγουν να γίνουν αποδιοπομπαίος τράγος για την ομάδα τους. Κυρίως προκρίνουν οδηγίες θεραπευτικών παρεμβάσεων όπου ο θεραπευτής εστιάζει στον βοηθήσει τον ασθενή που μονοπωλεί να αντανakλάσει περισσότερο την ανάγκη του να μονοπωλήσει και, δεύτερον, να προειδοποιήσει την ομάδα να κατανοήσει την μονοπωλιακή στάση ως αμυντικό μηχανισμό και ελιγμού του μονοπωλιακού ασθενούς προκειμένου να μην εκδηλωθεί η ανικανότητα του να σχετίζεται με τους άλλους.

Το δεδομένο σενάριο προϋποθέτει ότι η ομάδα έχει ήδη εγκλωβιστεί σε μια αντί – μονοπολιστική εκδήλωση νιώθοντας ότι το άτομο που τη φέρει πρέπει να απελαθεί ως τοξικό παράσιτο ομάδα. Ο θεραπευτής ομάδος που υποτίθεται ότι επιβλέπω φαίνεται να είναι αιχμάλωτος του αντιμονοπολιστικού δυναμικού. Αυτός μάλλον αντιλαμβάνεται το ζήτημα κάτω από το ατομικό και εν μέρει το διαπροσωπικό επίπεδο της διαδικασίας της ομάδας και φαίνεται τυφλός για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα ως μια δημιουργία του γκρουπ σαν όλο .

Η επόπτριά μου Ruthellen (προσωπική επικοινωνία) ήταν ανέκαθεν αξιοσημείωτα αποτελεσματική για μένα και τους συναδέλφους μου, όταν επέμενε για εξερεύνηση στους συνθεραπευτές ομάδος ή στον εσωτερικό διάλογο του ενός ομαδικού ψυχοθεραπευτή των επιμέρους κομματιών αποκλίσεων ή / και των συγκρούσεων , που μπορεί να ενημερώσει την διαδικασία της εποπτείας για το ενδεικτικό πλαίσιο της διαδικασίας της ομάδας που συνήθως δεν θα μπορούσε να γίνει κατανοητή με εναλλακτικούς τρόπους.

Η έννοια του Bion περί valancy (δεν υπάρχει ακριβής μετάφραση στα Ελληνικά) όπως εκφράζεται από τον Bramley (1979) θα μπορούσε να εμπλουτίσει την κατανόηση του εποπτευόμενου μου για την λανθάνουσα δυναμική. Ο Bramley προτείνει ότι ο κάθε Ομαδικός Θεραπευτής κατευθύνει ασυνείδητα την ομάδα να ενεργεί σύμφωνα με τη συγκεκριμένη βασική παραδοχή που αισθάνεται πιο άνετα να αντιμετωπίσει ο ίδιος. Με άλλα λόγια, θα ήθελα να προσπαθήσω να τον βοηθήσω να κατανοήσει εννοιολογικά την πιθανότητα ότι η ανάγκη του να φαντασιώνεται την ομάδα χωρίς τον μονοπολιστικό πελάτη χρησιμεύει ενδεχομένως για τον θεραπευτή στην αποφυγή του να αντιμετωπίσει να ένα γκρουπ «πτήσης-πάλης» της ομάδας και να δημιουργήσει τη δυναμική για ένα γκρουπ 'εξάρτησης' όπου η αντιμονοπολιστική υποομάδα 'αξίζει' τη βοήθεια του συντονιστή για να αποκλείσει την αδυναμία της να αντιμετωπίσει το δύσκολο πελάτη. Θα ήθελα να τον προειδοποιήσει να είναι περισσότερο σε διάλογο, όπως ο ίδιος 'ακούει' την υποομάδα να θέλει να εκδιώξει το μέλος και να μην δρα σε αυτή την ανάγκη, εξ ονόματος της υποομάδας.

Ωστόσο, διαβάζοντας δεύτερη φορά τη σκέψη μου, καταλαβαίνω ότι μια ομάδα σε μια μεσαία φάση των 20 προ-προγραμματισμένων συνεδριών είναι κατά κάποιο τρόπο στο πλαίσιο της προετοιμασίας του τερματισμού της θεραπείας του γκρουπ. Μήπως η ομάδα αποφεύγει την διερεύνηση συναισθημάτων περί τερματισμού του γκρουπ 'τερματίζοντας' τη σχέση της με το μονοπολιστικό μέλος της ομάδας; Και υπάρχει η πιθανότητα ότι ο θεραπευτής αποφεύγει επίσης να προετοιμάσει την ομάδα του για τη διαδικασία τερματισμού που θα λάβει χώρα σε σχεδόν δύο μήνες ; Η βιβλιογραφία (Yalom, 1966) προτείνει ότι η πρόωρη λήξη θεραπείας είναι σημαντικά πιθανή όταν ένα μέλος της ομάδας χαρακτηρίζεται ως πρώιμος προβοκάτορας. Τότε διάβασα στον Lothstein (1992) που σημειώνει ότι (πράγματι, απηχώντας τις συζητήσεις μου με την επόπτρια μου Ruthellen):

"Η ομάδα-θεραπευτής-ασθενής ως συνεχές αντικατοπτρίζει μια πολυδιάστατη ιδιότητα του δυποκειμενικού πεδίου στο οποίο όλα τα εμπλεκόμενα μέρη είναι υπεύθυνα» (σελ. 117) όταν αντιμετωπίζουμε ζητήματα τερματισμού σε μια ομάδα. Τότε ίσως η έννοια της προβολικής ταύτισης να βοηθήσει τον εποπτευόμενο μου να κατανοήσει καλύτερα τη δυσκολία που αντιμετωπίζει; Υπάρχει η πιθανότητα ότι όλος ο τοξικός θυμός και οι άμυνες εγγύτητας να προβάλλονται στον 'δύσκολο προς συνάντηση' ασθενή για λογαριασμό της ομάδας ?

Η βασική θεωρία του εξιλαστήριου θύματος στην ομάδα (Yalom και Leszcz, 2005) είναι συνεπής πιστεύω την υπόθεση μου. Αν είναι έτσι με την υπόθεση μου (ότι η ομάδα αρνείται να μιλήσει για θέματα πένθους περί τερματισμού της ομάδας, δημιουργώντας τη δυναμική για να αναδειχτεί ένα θυμωμένο περιβάλλον) κατέχει τότε αυτή κάποια ισχύ;

Θα ήθελα λοιπόν να συμμετάσχω ενσυναισθητικά σε έναν διάλογο με τον εποπτευόμενο μου περί εξερεύνησης του 'πάθους' του για να αποκλειστεί ο μονοπολιστής ασθενής. Θα πρόσφερα επίσης το εποπτικό περιβάλλον ως 'περιβαλλοντική μητέρα' –ενός είδους συναισθηματικού κλίματος για να βοηθήσει τον εποπτευόμενο μου να εκφράσει την ευπάθεια του, που δεν μπόρεσε να περιέξει αρκετά το δύσκολο δυναμικό της ομάδας .Ιδανικά εκεί θα ήθελα να του ζητήσω να φαντασθωθί τη φύση της ευπάθειας που τόσο ο μονοπολιστής όσο και το αντί- μονοπολιστικό υπογκρουπ φέρουν.

Οι ενσυναισθητικές απαντήσεις από τον επόπτη στον εποπτευόμενο -ειδικά σε 'καυτές' στιγμές - ενισχύει την ικανότητα του τελευταίου να τις αντιλαμβάνεται ως βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων με τους πελάτες, σύμφωνα με τους Patton και Kivlighan (1997). Θα είχα επίσης κατά νου, και τη βιβλιογραφία (Mollon, 1989) που δηλώνει ότι οι μη έμπειροι θεραπευτές βιώνουν «ναρκισσιστικές ύβρεις» πολλές φορές σε εποπτεία από την προσπάθειά τους να μάθουν καλύτερα τη θεραπεία με τους πελάτες τους. Αυτές οι στιγμές ο ίδιος συγγραφέας προτείνει ότι συμπεριπεριλαμβάνουν συναισθήματα ντροπής λόγω της εσωτερίκευσης των αρνητικών στιγμών στη θεραπεία. Προτείνεται από τον Mollon (1989) ότι για να πραγματοποιηθεί η αποκατάσταση της λειτουργίας της εποπτείας η εξερεύνηση αυτών των συναισθημάτων θα πρέπει να ενθαρρύνεται πάντα από τον επόπτη.

Ψάχνοντας τα άρθρα σχετικά με την εποπτεία, διάβασα ένα άρθρο σχετικά με 'πολυθεωρητικό' μοντέλο εποπτείας από τους Jamie D. Aten, Jeffrey D. Strain, Ryan E. Gillespie, (2008). Αυτοί οι συγγραφείς περιγράφουν ότι μερικές φορές ότι οι 'δραματικές ανακουφίσεις' είναι

σημαντικές στιγμές όπου ο επιβλέπων δημιουργεί ένα συναισθηματικό περιβάλλον με τον εποπτευόμενο του ώστε ο τελευταίος να κατανοήσει και να βιώσει μια συναισθηματική κάθαρση που σχετίζεται ειδικά με την αλληλεπίδραση θεραπευτή θεραπευόμενου που είχε πριν από την εποπτεία. Το μοντέλο της διάκρισης της εποπτείας (Bernard 1979, 1997) προτείνει ο επιβλέπων να δρα μέσω του ρόλου του 'συμβούλου' προς τον εποπτευόμενο του όταν χρειάζεται να διερευνηθούν οι συναισθηματικές αντιδράσεις του τελευταίου.

Η προαναφερθείσα στάση μου παρολαυτά θα ήταν πιο κατάλληλη για έναν εποπτευόμενο που θα είχε την δυνατότητα για αυτοαποκάλυψη και συναισθηματική έκφραση. Θα είχα βιώσει δυσκολία αν υποθεθεί ότι ο εποπτευόμενος διέθετε ένα ισχυρότερο γνωστικά προσανατολισμένο συλλ στη θεραπεία και στην εποπτεία.

Μια άλλη θεωρητική έννοια που θα ήθελα να εισάγω θα ήταν να κατανοήσει τη διαδικασία της ομάδας όχι ως μια παθολογική, αλλά μάλλον διαμέσου των κανονιστικών παραγώγων της και των επικοινωνιακών πτυχών της. Ένας άλλος τρόπος να κατανοηθεί εννοιολογικά η μάχη ανάμεσα στο μονοπολιστικό ασθενή και την αντιμονοπολιστική υποομάδα είναι ίσως ως σαδομαζοχιστική κατάσταση.

Σενάριο 3:

Στις αρχικές συνεδρίες μιας χρονικά περιορισμένης ομάδας που επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση του άγχους και της κατάθλιψης, ο αρχηγός της ομάδας αναφέρει ότι τα μέλη της ομάδας του φθάνουν αργά και η ομάδα συχνά ξεκινάει 15 και 20 λεπτά μετά την προγραμματισμένη ώρα. Όταν ερευνά με τα μέλη της ομάδας, τι ευθύνεται για την αργοπορία, θα απαντήσουν ότι είναι δύσκολο να φτάσουν στην ομάδα στο χρόνο, διότι η κυκλοφορία στην πόλη είναι τόσο βαριά. Η αρχηγός της ομάδας ενθαρρύνει τους ανθρώπους να προσπαθήσουν να κάνουν το καλύτερό που μπορούν, αλλά η συμπεριφορά συνεχίζεται με την αργοπορία να κανονικοποιείται στην ομάδα. Πώς θα αντιμετωπιστεί αυτό στην εποπτεία;

Ο Spotnitz (1985) σε μία από τις εμβληματικές εργασίες του, αναφέρει ότι:

"Αν αυτό είναι ένα μεγάλο πεδίο στο οποίο κάποιος μπορεί να βγάλει λεφτά, αυτό είναι επίσης ένα μεγάλο πεδίο στο οποίο δύναται να 'δολοφονηθεί'. Οι ασθενείς που είναι έξω τείνουν να καταστρέψουν τους θεραπευτές τους. Όταν μια ομάδα από οκτώ ή δέκα έχει την τάση να καταστρέψει έναν θεραπευτή, παίρνει στο θεραπευτή λίγα χρόνια για να έχει τον έλεγχο της κατάστασης".

Σε μια άλλη εργασία, (που είναι πιο αισιόδοξη αυτή τη φορά ευτυχώς) μιλάει για την καταστροφικότητα σε ομάδες, και ο ίδιος συγγραφέας (1985) καταλήγει στο συμπέρασμα:

"Όλοι ελπίζουμε ότι τα εποικοδομητικά συναισθήματα θα κερδίσουν τελικά, ότι θα είμαστε σε θέση να δούμε το ότι οι καταστροφικές δυνάμεις στην προσωπικότητά μας αν λαμβάνουν λεκτική έκφραση με κοινωνικά αποδεκτούς τρόπους, θα μπορούμε να μείνουμε με θετικά συναισθήματα για τον άλλον το οποίο θα οδηγήσει στην εποικοδομητική δράση για τους εαυτούς μας και τους ανθρώπους γύρω μας".

Οι δηλώσεις αυτές μας θυμίζουν προ-Οιδιποδειακούς πελάτες που είναι γνωστό ότι εκτοπίζουν την εχθρότητα και την οργή τους ενάντια στη γονική μέριμνα. Η ψυχαναλυτική βιβλιογραφία αναφέρει επίσης ότι ο προοιδιποδειακός χαρακτήρας κρατάει το τρόπαιο του κοντά του για να φέρει στη ζωή το νεκρό άτομο, αλλά θέλει επίσης να πάρει εκδίκηση με συνεχείς σαδιστικές προσπάθειες (Delia, 2004). Μια τέτοια ισχυρή δήλωση θα οδηγήσει κατά πάσα πιθανότητα τον αναγνώστη να σκεφτεί το κύρος της, αλλά θα με οδηγήσει σε μια θεωρητική συζήτηση που είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής της τρέχουσας εργασίας.

Την ίδια στιγμή όμως (δεν έχει σημασία πόσο θα συμφωνήσουμε στο θεωρητικό πεδίο) προσφέρει την ευκαιρία για τον θεραπευτή ομάδα να ανοίξει ένα χώρο στο συναισθηματικό κόσμο του για τον τρόπο του να βιώνει ένα τέτοιο δύσκολο σενάριο. Δεν μπορώ να φανταστώ ένα «αρκετά καλό» θεραπευτή ομάδα που δεν είναι σε θέση να ξεκινήσει ένα διάλογο με τον ίδιο και με τον επόπτη του, σχετικά με τα επίπεδα και τα είδη του τρόμου του να είσαι ένας θεραπευτής ομάδα. Παρομοίως, ένας «αρκετά καλός» επόπτης θα περιέχει και την υποστήριξη του εποπτευόμενου χωρίς να γίνει επικριτικός. Στην πραγματικότητα αυτός είναι ο τρόπος που θα άρχιζα να εργάζομαι με την εποπτευόμενη μου.

Θα ήθελα να την ευχαριστήσω που μπορεί να είναι να είναι θαρραλέα με τον εαυτό της να εκτεθεί στην εποπτεία σε αυτό το επίπεδο και θα ήθελα να υπενθυμίσω αυθόρμητα μια (από τις πολλές) φορά που ένιωθα τρομερή αγωνία εξαιτίας μιας ομάδα που δεν μπορούσε να ακολουθήσει επαρκώς τα όρια του πλαισίου και με έκανε να αισθάνομαι αφάνταστα ανίκανος. Η βιβλιογραφία (Ladany, N., & Walker, 2003, Farber, B., 2006, Walsh, B. B., Gillespie, C. K., Greer, J. M., & Eanes, B. E. ,2002), υποδηλώνει σαφώς ότι οι αυτοαποκαλύψεις του επόπτη είναι χρήσιμες, πρώτον, γιατί εμπλουτίζουν την συμμαχία στην εποπτεία εάν ο επιβλέπων γνωρίζει τους λόγους που τη χρησιμοποιεί και, δεύτερον, για να δημιουργήσει αρκετή ασφάλεια για ώστε η ντροπή του εποπτευόμενου να αναδυθεί με φυσικό τρόπο. Θα ήθελα να ακούσω προσεκτικά το συναισθηματικό φορτίο που υποθέτω ότι η εποπτευόμενη μου θα φέρει στο δεδομένο σενάριο. Θα ήθελα να ανοίξει το χώρο για την αβεβαιότητα να υπάρχει τόσο σε μένα όσο και στην ψυχή της και σίγουρα στη μεταξύ μας εποπτεία. Συγγραφείς όπως οι Page, Σ & Wosket, V (2001) ορίζουν την εκ προθέσεως σταθερότητα του επόπτη να αφήσει σαφώς την αβεβαιότητα να εκφραστεί στην εποπτεία ως εξαιρετικά κρίσιμη. Επίσης οι Hoffman (1987) και Yalom (2015) είναι από τους Διαπροσωπικούς που προβάλλουν την αβεβαιότητα ως βασικό εργαλείο για την ενίσχυση τόσο της θεραπείας όσο και της εποπτείας, κατά τρόπο ώστε ο ανθρωπισμός, η ευπάθεια και οι αυθεντικές χρήσεις τους να απλώνονται πάνω σε θεραπευτικούς και εποπτικούς σχηματισμούς. Οι Yalom (1970) και Nitsun (1990) συμφωνούν (με τη χρήση διαφορετικών κατασκευασμάτων ωστόσο) ότι πολλές φορές στις ομάδες οισαδιστικές εκπραξίες φέρνουν την ίδια την ομάδα και τον θεραπευτή ομάδα ως ξεχωριστό συμμετέχων επίσης σε πολύ δύσκολη θέση. Και οι δύο συμφωνούν ότι τα θέματα αυτά δεν μπορεί να παραμείνουν δίχως αμφισβήτηση, πρέπει να αντιμετωπιστούν, και τα μέλη της ομάδας θα πρέπει να ενισχυθούν για να αναλάβουν τη μερική ευθύνη του φαινομένου ως συνεργατικοί συμμετέχοντες και όχι ως κατηγορούμενοι παραβάτες.

Φαίνεται όμως ότι οι προηγούμενες προτάσεις μου χρησίμευσαν εν μέρει στο πεδίο εφαρμογής της εποπτείας. Θα ζητήσω από την εποπτευόμενη να σκεφτούμε την ομάδα ως αυτοκαταστροφική «στο σύνολό της» οργάνωση που ζητά βοήθεια φέρνοντας μπροστά την εκδήλωση αυτού του στοιχείου. Θα προσπαθήσουμε με άλλα λόγια, για να βοηθήσω τον θεραπευτή ομάδα να βιώσει την «καθυστέρηση ομάδας» όχι μόνο ως μια επιθετική ενέργεια προς το μέρος του, αλλά και στην ομάδα άμεσα. Ενθυμούμαι τώρα τη μεγάλη δυσκολία που ο θεραπευτής βιώνει όταν προσπαθεί να κάνει το θύτη να κατανοήσει τον σαδισμό του σε άλλο (Benjamin, 2011):

«Δεν είμαι σίγουρη αν είναι δυνατόν να αναγνωρίσει κάποιος ταυτόχρονα το τραύμα και να αντιμετωπίσει τον τρόπο με τον οποίο το τραύμα του, τον οδήγησε να βλάψει κάποιον άλλο».

Θα ήθελα να ρωτήσω, επίσης, τον εποπτευόμενο μου να συμβουλευτεί σχετική βιβλιογραφία επί του θέματος, όπως η εργασία του Rosenthal (2005). Με αυτόν τον τρόπο θα προσπαθήσω να τον βοηθήσω να ξεφύγει από την «μόνο εγώ» παγίδευση και να καταλάβει πιθανώς τη συχνότητα ενός τέτοιου σεναρίου σε ομάδες.

Σενάριο 4:

Είστε επιβλέπων σε μια ομάδα ανδρών και γυναικών σε μια ανοικτού τύπου συνεχιζόμενη θεραπεία. Όπως βαθαίνει η συνοχή και οι άνθρωποι γίνονται πιο ανοιχτοί και πρόθυμοι να αναλάβουν κινδύνους, ένας άνθρωπος της ομάδας αποκαλύπτει στα μέλη της ομάδας ότι υπήρξε άπιστος στη γυναίκα του σε αρκετές περιπτώσεις. Αυτός δεν είναι περήφανος για τη συμπεριφορά του και θέλει κάποια βοήθεια από την ομάδα για να αντιμετωπίσει αυτό το ζήτημα. Τρία από τα μέλη της ομάδας θυμώνουν και κάνουν σχόλια που έχουν ως στόχο να τον κάνουν να αισθάνεται ντροπή και ενοχή. Αυτός κλείνει και σταματά να μιλάει. Μετά από συνεδρία αυτής της ομάδας, ο ίδιος τηλεφωνεί στον θεραπευτή ομάδα να πει ότι αισθάνεται ότι δεν υποστηρίζεται και δεν πρόκειται να συνεχίσει στην ομάδα. Πώς θα διαχειριστείτε αυτή την κατάσταση όσον αφορά την εποπτεία;

Αυτό είναι ένα σενάριο που έχω αντιμετωπίσει πολλές φορές ως θεραπευτής της ομάδας και μερικές φορές ως επόπτης για τις ομάδες. Θα ήθελα να διαιρέσω την εποπτική καθοδήγηση μου σε δύο διαστάσεις. Η πρώτη θα είναι η συναισθηματική και η δεύτερη θα είναι η διαχειριστική. Θα ήθελα να ρωτήσω τον εποπτευόμενο να αποκαλύψει τα συναισθήματά του για το θέμα αυτό και θα ήθελα να τον διαβεβαιώσω ότι αυτό το σενάριο είναι πολύ κοινό σε ομάδες. Υποθέτοντας ότι ο θεραπευτής θα είναι σε θέση να εκφράσει τον εαυτό του συναισθηματικά. Θα ήθελα στη συνέχεια να του ζητήσω να εντοπίσει τον εαυτό του στο συναισθηματικό χάος της ομάδας. Είναι αυτός υπέρ της ομάδας σχετικά με το να αποβάλει το αρσενικό ως απατεώνα ή αποδιοπομπαίο τράγο? Είναι αυτός υπέρ του αρσενικού μέλους που θέλει να φύγει; Τι ρόλο παίζει το φύλο σε αυτή την ομάδα; Τα μέλη που κατηγορήσαν το αρσενικό ως απατεώνα είναι αρσενικά ή θηλυκά; Θα ήθελα να τον ρωτήσω, στη συνέχεια, να συνδέσει όλες αυτές τις απαντήσεις και να

προσφέρει, επίσης, τη σκέψη του σχετικά με την συνθετική άποψη για το τι συνέβαινε στην ομάδα. Πράγματι η πρόωρη διακοπή ποτέ δεν βασίζεται σε ένα μόνο παράγοντα και μάλλον αντανακλά ένα πολυδιάστατο σύστημα (θεραπευτή, πελάτη, η ομάδα) συμπαιγνίας ή / και ρήξης σχετικά με τη δυποκειμενική και διαπροσωπικές συσχετίσεις (Lothstein, 1992). Ένας άλλος εμπειρογνώμονας προτείνει ότι το ζήτημα της διάκρισης της 'πραγματικής' εγκατάλειψης από την περίπτωση εκείνης που έχει συντελεστεί ως εκπραξία είναι δύσκολο να κατανοηθεί (Bernstein σε ένα πάνελ, 1998).

Όσον αφορά στη διαχειριστική συνιστώσα της παρέμβασής μου θα ήθελα να προτείνω να ζητήσει από τον αρσενικό 'απατεώνα' (ο όρος χρησιμοποιείται όχι ως κατάφαση από την μεριά μου του 'παραπτώματος' του αλλά ενσυναισθητικά ως προς το δυναμικό του γκρουπ το οποίο πράγματι τον θεωρεί 'απατεώνα' προκειμένου να αποποιηθεί την εσωτερική 'απατεωνιά' του μέσω προβληματικής ταύτισης) να τον δει σε μια ιδιωτική συνεδρία .Η συνεδρία θα ενθαρρύνει τον πελάτη να εκφράσει την ντροπή του και τα ευάλωτα συναισθήματα με έναν τρόπο που δεν θα μπορούσε να κάνει ίσως στην ομάδα. Η συνεδρία θα βοηθήσει τον Θεραπευτή Ομάδος (ελεύθερος καθώς θα είναι από το έργο του να κατανοήσει το περίπλοκο δυναμικό της ομάδας στο εδώ και τώρα) να δηλώσει ότι αυτή είναι μια κρίσιμη στιγμή για τον πελάτη στην ομάδα για να μάθει να διαχειρίζεται τον πόνο του, την ντροπή, τον φόβο των διαπροσωπικών καταστάσεων και να ανακαλέσει μαζί του ότι μια προειδοποίηση ενός μηνός πριν από την αποχώρηση είναι μέρος του τι είχε συμφωνηθεί αρχικά ως μέρος του θεραπευτικού συμβολαίου (εάν ναι). Αυτή η συνεδρία είναι επιθυμητό να υποβληθεί από τον θεραπευτή ως μέρος μιας υποστηρικτικής δράσης για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία και όχι μια παραδοσιακή ατομική συνεδρία. Έτσι , κατά συνέπεια, θα σήμαινε ότι οι δυο τους θα ανακοινώσουν τα βασικά συμπεράσματα της συνεδρίας στην ομάδα και ότι ο θεραπευτής δεν θα κρατήσει μυστικά από την ομάδα, αν ζητηθεί να το πράξει σε αυτή τη συνεδρία.

Όπως γράφω σε αυτό το σενάριο θεωρώ τον εαυτό μου πολύ ήρεμο σε σχέση με τα άλλα σενάρια που έχω σχολιάσει ήδη. Αρνούμαι κάτι; Θυμάμαι τον εαυτό μου, όταν άρχισα την διεξαγωγή ομάδων (το 2003) ότι αυτά τα σενάρια προκαλούν, και είναι απειλητικά. Έμαθα ότι αυτό ειδικά το σενάριο είναι ένα επαναλαμβανόμενο και, επίσης, να υπενθυμίσω ότι σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρχαν ομάδες που, αφού έχουν χάσει ένα «δύσκολο να συναντηθεί πελάτη» λειτούργησαν καλύτερα μάλιστα. Θα ήθελα να αποκαλύψω όλα αυτά στον εποπτευόμενο μου και να του ζητήσω να κάνουμε εικασίες για το πώς θα μπορούσε να μάθει περισσότερα από αυτό το σενάριο για την ομάδα του και πώς θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτές τις γνώσεις για οποιαδήποτε μελλοντική αναφορά.

Σενάριο 5 (μέχρι 2 σελίδες):

Σας παρακαλούμε να περιγράψετε μια προκλητική στιγμή στην εποπτεία που διεξάγετε, πώς θα σκεφτείτε τα ζητήματα που εγείρονται από τους εποπτευόμενους σας σχετικά με την ομάδα και τον τρόπο που κάνατε εποπτική παρέμβαση. Παρακαλούμε γράψτε λεπτομερώς πώς θα σκεφτείτε τη διαδικασία της ομάδας, τη θεραπευτική σχέση και την εποπτική σχέση και πώς θα εργαστείτε στον τομέα της εποπτείας για να βοηθήσετε τους

εποπτευόμενους σας να κατανοήσουν καλύτερα και να συνεργαστούν με κάποια πτυχή της πραγματικής εργασίας τους με την ομάδα τους

Κλήθηκα να θυμηθώ κάποιες από τις πιο δύσκολες στιγμές στην εποπτεία και τελικά επέλεξε μία. Ήταν αυτή που νομίζω ότι χρειάστηκε να χρησιμοποιήσω πλήρως τις δυνατότητές μου ως άνθρωπος, ως Θεραπευτής Ομάδας και ως Επόπτης. Επίσης χρησιμοποίησα το ρόλο μου ως Διευθυντής της Κλινικής.

Το σενάριο είναι σχετικό με μία ομάδα που απαρτιζόταν από μέλη με σκλήρυνση κατά πλάκας που την διεξήγαγαν δύο γυναίκες απόφοιτοι του Ινστιτούτου Σχισιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας τα τελευταία δύο χρόνια. Η ομάδα αποτελείτο από 6 γυναίκες και 4 άνδρες . Έλαβα τακτική εποπτεία για την εποπτεία για το πρώτο έτος της εποπτείας των δύο θεραπευτών από την Δρ. Ruthellen Josselson . Στις συμβατικές ρυθμίσεις υπήρχε η συμφωνία ότι δε θα πρέπει να καταβληθεί κάποια αμοιβή προς το Ινστιτούτο ή τις θεραπεύτριες για το πρώτο έτος και μία συμβολική αμοιβή θα πρέπει να προστεθεί το επόμενο έτος που θα διαιρείται εξίσου για το Ινστιτούτο και για τους θεραπευτές. Η ομάδα από την αρχή της ανέπτυξε μια σοβαρή ρήξη στα 'όρια' της παρουσίας των μελών της . Αυτή περιλάμβανε μέλη της που δεν είχαν ενημερώσει σχετικά με τις απουσίες τους, έφταναν αργά και σε μια συγκεκριμένη συνεδρία ήρθαν μόνο δύο μέλη και οι θεραπεύτριες αποφάσισαν να μην ξεκινήσουν την συνεδρία ομάδος.

Ήταν εκείνη τη στιγμή που οι εποπτικές συνεδρίες με τις δύο Θεραπεύτριες άρχισαν να ρέουν σε διαφορετικά επίπεδα συναισθηματικής εμπλοκής όλων των μερών. Οι θεραπεύτριες διαμαρτύρονταν ότι η εξουσία τους δεν είχε θεωρηθεί με σεβασμό και ότι η ανησυχία τους για το πόσα μέλη της ομάδας θα παρακολουθήσουν ήταν αποδιοργανωτική. Μέχρι στιγμής το σενάριο είναι πάρα πολύ η ίδια όπως και το σενάριο 3. Οι διαφορές ήταν ότι οι θεραπεύτριες είχαν την εποπτεία μου για αυτήν την ομάδα, ήμουν υπό εποπτεία για την εποπτεία τους και η ομάδα έμπαινε στον 1,5 χρόνο λειτουργίας.

Ήξερα τις δύο θεραπεύτριες πολύ καλά αφού και οι δύο τους είχαν παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα για 3 χρόνια με συνέπεια. . Ήταν σαφές για μένα ότι η ομάδα είχε αμφισβητήσει την εξουσία τους, καθώς και ότι δεν θα μπορούσαν και οι δυο τους να αντιπροσωπεύσουν μια ισχυρότερη ηγεσία λόγω ιδιοσυγκρασιακών στοιχείων τους. Ήμουν θυμωμένος με τα μέλη και πολύ ενσυναισθητικός με τις θεραπεύτριες. Ταυτόχρονα, ο σύλλογος ατόμων με σκλήρυνση κατά πλάκας επικοινωνήσε με το Ινστιτούτο ζητώντας μια δεύτερη πρωτοβουλία Ομαδικής Ψυχοθεραπείας. Η πολλαπλότητα των ρόλων μου ξεκίνησε ένα πλούσιο και ολοκληρωμένο διάλογο σε μένα εν μέρει σε συντονισμό με τα δύσκολα συναισθήματά μου προς την ομάδα. Αποφάσισα ανοιχτά να αποκαλύψω τις σκέψεις και τα συναισθήματά μου προς τις εποπτευόμενες.

Τους είπα ότι μια δεύτερη ομάδα θα μπορούσε να ξεκινήσει μετά από 6 μήνες και ότι η κλινική δεν ήταν έτοιμη αυτή τη στιγμή για να το οργανώσει. Ότι, κατά συνέπεια, το Ινστιτούτο ήταν λογικό να θέσει τα ενδιαφερόμενα μέλη σε μια λίστα αναμονής. Ως Ινστιτούτο θέλαμε να προσφέρουμε δωρεάν τις υπηρεσίες μας για το πρώτο έτος και ζητήσαμε τουλάχιστον ισχυρή

συμμετοχή και ακρίβεια στην προσέλευση από τα μέλη της ομάδας. Τις ρώτησα αν νόμιζαν ότι θα μπορούσαν να επαναδιαπραγματευθούν αυτά τα όρια με τα μέλη της ομάδας και να αναφέρουν ότι τα μέλη που δεν μπορούσαν να κατανοήσουν το πλαίσιο στην πράξη θα αντικατασταθούν από μέλη από τη λίστα αναμονής. Η δοκιμαστική περίοδος θα διαρκούσε ένα μήνα. Οι εποπτευόμενες παραδέχθηκαν ότι 'πήρα το βάρος τους' με την πρότασή μου. Η σταθερότητα και αποφασιστικότητά μου να προτείνω κάτι που ποτέ δεν συζητήθηκε πριν τους έδωσε ένα πρότυπο εσωτερίκευσης ισχυρότερης ηγεσία που και οι δύο στερούνταν. Παράλληλα είχα υπενθυμίσει ότι οι δωρεάν υπηρεσίες δημιουργούν σύνθετα δυναμικά που πρέπει να αντιμετωπιστούν κάποια στιγμή στη διαδικασία της ομάδας ακόμα και αν προκύψουν ντροπή και ενοχή.

Η ομάδα (κατά την περίοδο της δοκιμής του ενός μήνα) κατανόησε καλύτερα ότι μια θέση στην ομάδα δεν είναι εγγυημένη, εκτός εάν το πλαίσιο θα μπορούσε να ακολουθηθεί επαρκώς. Δύο μέλη αποφάσισαν να φύγουν και 3 νέα μέλη εντάχθηκαν. Δύο παλαιά μέλη που περιγράφονταν ως 'δύσκολα να συναντηθούν' ανέλαβαν την ευθύνη των πράξεών τους και αποφάσισαν να παρουσιάσουν τους εαυτούς τους πιο συνεπείς. Σήμερα η ομάδα λειτουργεί χωρίς τα όρια της ακρίβειας και της φυσικής παρουσίας να δέχονται επίθεση.

Για άλλη μια φορά θυμήθηκα ότι οι δύσκολες αποφάσεις λαμβάνονται από τον Διευθυντή της κλινικής. Όταν κανείς δεν μπορεί να σκεφτεί το ορισμένο στην ιεραρχία πρόσωπο είναι 'υποχρεωμένο' να προσφέρει κάτι νέο. Φυσικά, η καλή εποπτική σχέση με τις δύο θεραπεύτριες υπηρέτησε ως 'σκαλωσιά' που θα μπορούσε να στηριχθεί για να παρουσιαστούν οι ιδέες μου. Σε ένα άλλο επίπεδο, μπορεί να μην ενήργησα ως πρόσωπο, αλλά ως μέρος του όλου συστήματος. Η παρουσία του σεναρίου με έκανε να σκεφτώ πώς θα ήταν διαφορετικό για μένα και τις εποπτευόμενες αν ο ρόλος του Επόπτη και Διευθυντή της κλινικής δεν επιτελούνταν από εμένα. Επίσης, τι θα είχε συμβεί αν δεν ήξερα καλά τα ιδιοσυγκρασιακά στοιχεία των εποπτευόμενων. Κατά την ολοκλήρωση αυτού του δοκιμίου θέλω να ευχαριστήσω τους Δρ. Yalom, Δρ. Josselson και Δρ. Leszcz για το πόσα μου πρόσφερε η ευκαιρία να γίνω περήφανα ένα μέλος της κοινότητας των Θεραπευτών Ομάδας και Επόπτης για τις Ομάδες και ότι ανήκω πια στην Διδακτική Ομάδα του Yalom Institute, Usa. Την Επόπτριά μου Ruthellen για την 'εμπειρέξή' μου σε πολλές δύσκολες στιγμές στην Εποπτεία και κυρίως για τη βοήθειά της εγώ και οι συνάδελφοι μου να 'απελευθερώσουμε' τον εαυτό μας από πολύπλοκα θεσμικά δυναμικά. Τον Αναλυτή μου Γρηγόρη για την βοήθεια του να κατανοήσω καλύτερα δύσκολα δυναμικά αντιμεταβίβασης και τους Επόπτες μου στην Ατομική Ψυχοθεραπεία, Δρ. Ορφανό και Δρ. Slavín για την βοήθεια τους να εισαχθώ σε δύσκολες έννοιες της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης. Τους τρέχοντες και νυν συν Θεραπευτές για την συνεργασία τους και για την βοήθειά που μου έδωσαν να εμπλουτίσω το θεραπευτικό και διοικητικό μου στυλ με τη συμβολή τους και όλους τους τρέχοντες και προηγούμενους θεραπευόμενους μου για την σκληρή και δημιουργική εργασία τους μαζί μου σχετικά με το δυναμικό τους. Τη σύζυγο και κόρη μου για την υπομονή τους σχετικά με όλες τις σκληρές ώρες εργασίας που αφιερώθηκαν για το δοκίμιο μου και δεν θα μπορούσα να 'είμαι' μαζί τους με τον κατάλληλο τρόπο. Ήταν ένα μοναδικό ταξίδι που με

βοήθησε να γίνω καλύτερος σύντροφος, πατέρας, Ομαδικός ψυχοθεραπευτής, συνάδελφος , Ατομικός Ψυχοθεραπευτής, Επόπτης, Διευθυντής και τελικά ανθρώπινο ον. Σας ευχαριστώ όλους!

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Benjamin, J. (2011). Acknowledgment of Collective Trauma in Light of Dissociation and Dehumanization. *Psychoanal. Persp.*, 8:207-214

Bernard, J. M. (1979). Supervisor training: A discrimination model. *Counselor Education and Supervision*, 19,60-68.

Bernard, J. M. (1997). The discrimination model. In C. E. Watkins, Jr. (Ed.), *Handbook of psychotherapy supervision* (pp. 310-327). New York: Wiley.

Bernstein, A., Liegner, E.J., Meadow, P.W., Rosenthal, L. and Welber, D. (1998). Panel Discussion on Rosenthal's "Clinical Observations on Premature Termination in Group Analysis". *Mod. Psychoanal.*, 23:159- 181

Binder, J. & Strupp, H (1997), 'Supervision in Psychodynamic Psychotherapy', In *Handbook of psychotherapy supervision*, Watkins, C. E., Wiley & Son, New York, pp.44-62. ISBN: 0471112194.

Bramley, W. (1979). *Group tutoring: Concepts and case studies*. London: Kogan Page.

Casement, P. (1985) *On Learning from the Patient*. London: Tavistock.

Christensen, T. and Kline, W. (2001) 'Anxiety as a Condition for Learning in Group Supervision', *The Journal for Specialists in Group Work*, 26: 4, 385 — 396

Delia, D. (2004). The Achilles Complex: Preoedipal Trauma, Rage, and Repetition. *Psychoanal. Rev.*, 91:179-199

Ehrenberg, D.B. (1984). Psychoanalytic Engagement, II—Affective Considerations1. *Contemp. Psychoanal.*, 20:560-582

Farber, B. (2006). Supervisee and supervisor disclosure. In B. Farber (Ed.), *Self-disclosure in psychotherapy* (pp. 180-197). New York: Guilford Press.

- Haber, R. (1996). *Dimensions of psychotherapy supervision: Maps and means*. New York: W. W. Norton.
- Haber, Russell, Marshall, Della, Cowan, Katie, Vanlandingham, Alisa, Gerson, Michael and Fitch, Jenelle C. (2009) "Live" Supervision of Supervision: "Perpendicular" Interventions in Parallel Processes', *The Clinical Supervisor*, 28: 1, 72 — 90.
- Hoffman, I.Z. (1987). The Value of Uncertainty in Psychoanalytic Practice. *Contemp. Psychoanal.*, 23:205-214
- Hoffman, I. 1992 Some practical implications of a social-constructivist view of the psychoanalytic situation *Psychoanal. Dial.* 2 287-304.
- Josselson, R. (1992) *The space between us :exploring the dimensions of human relationships* San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Ladany, N., & Walker, J.A. (2003). Supervisor self-disclosure: Balancing the uncontrollable narcissist with the indomitable altruist. *Journal of Clinical Psychology/In Session*, 59, 611– 621.
- Lothstein, L. (1992), Termination processes in group psychotherapy. *Comprehensive Group Psychotherapy*. H. Kaplan & B. Sadock, eds. Baltimore, MD: Williams & Wilkins.
- Leszcz, M. and Kobos, J. C. (2008), Evidence-based group psychotherapy: using AGPA's practice guidelines to enhance clinical effectiveness. *J. Clin. Psychol.*, 64: 1238–1260.
- Levenson, E.A. (1992). Harry Stack Sullivan: From Interpersonal Psychiatry to Interpersonal Psychoanalysis. *Contemp. Psychoanal.*, 28:450-466
- Mollon, P. (1989) Anxiety, supervision and a space for thinking: some narcissistic perils for clinical psychologists learning psychotherapy. *British Journal of Medical Psychology*, 62, 113- 122.
- Moon, J. A (1999), 'Chapter 3: Reflection in experiential learning ', In *Reflection in Learning and Professional Development*, Moon, J, Kogan Page, London, pp.20-38. ISBN: 0749428643.
- Nathanson, D.L. (1992). *Shame and pride: Affect, sex and the birth of the self*. New York: Norton.
- Nitsun, M. (1990). Sexual Abuse as a Theme in Group-Analytic Therapy. *Psychoanal. Psychother.*, 5:21-35
- Ogden, T. (1982) *Projective Identification and Psychotherapeutic Technique* New York: Jason Aronson.

Ogden, T.H. (1994). The Analytic Third: Working with Intersubjective Clinical Facts. *Int. J. Psycho-Anal.*, 75:3-19

Papageorgiou, K.(2104) Metacognitive Theory, Therapy and Techniques: Introduction to the Special Issue, Journal: Cognitive Therapy and Research, 2014

Page, S. & Wosket, V (2001), 'Chapter 3 ', In Supervising the counsellor : a cyclical model , Page, S. & Wosket, V, Brunner-Routledge, Hove, pp.30-44. ISBN: 0415207738.

Patton , M. J., & Kivlighan, D. M. (1997). Relevance of the supervisory alliance to the counseling alliance and to treatment adherence in counselor training. *Journal of Counseling Psychology*, 44, 108–115.

Racker, H. 1968 Transference and Counter-transference New York: International University Press.

Rosenthal, L. (2005). The Resolution of Group-Destructive Resistance in Modern Group Analysis . *Mod. Psychoanal.*, 30B:72-82

Ryle, A. (1994). Psychoanalysis, cognitive analytic therapy, mind and self. Annual lecture 1994. *British Journal of Psychotherapy*, 12, 568–574.

Ryle, A. (1995). Transference and counter-transference variations in the course of cognitiveanalytic therapy of two borderline patients: the relation to the diagrammaticreformulation of self-states. *British Journal of Medical Psychology*, 68, 109–124.

Ryle, A. (1997). Cognitive analytic therapy and borderline personality disorder: The model and the method. Chichester: Wiley.

Slavin, J. (1992). Unintended consequences of psychoanalytic training. *Contemporary Psychoanalysis*, 28, 616-630.

Spotnitz, H. (1985). Large Group Analysis: Regression, Progression, Creativity. *Mod. Psychoanal.*, 10:119-136

Spotnitz, H. (1985). Discovering New Truths: How to Channel Destructivity*. *Mod. Psychoanal.*, 10:5-12

Stoltenberg, C. D. (1981). Approaching supervision from a developmental perspective: The counselor complexity model. *Journal of Counseling Psychology*, 28, 59–65.

Townend, M (2008), 'Clinical supervision in cognitive behavioural psychotherapy: development of a model for mental health nursing through grounded theory', In *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, Vol.15, ,Blackwell, , pp.328-339. ISSN: 1351-0126.

Watkins, C (1997), 'Chapter 1 - Defining psychotherapy supervision and understanding supervisor functioning.', In Handbook of psychotherapy supervision , Watkins, C , Wiley, Chichester, pp.3-10. ISBN: 0471112194.

Walsh, B. B., Gillespie, C. K., Greer, J. M., & Eanes, B. E. (2002). Influence of dyadic mutuality on counselor trainee willingness to self-disclose clinical mistakes to supervisors. *Clinical Supervisor*, 21, 83-98.

Worthen, V., & McNeill, B. W. (1996). A phenomenological investigation of “good” supervision events. *Journal of Counseling Psychology*, 43, 25–34.

Yalom, I. (1966), A study of group therapy dropouts. *Arch. Gen. Psychiat.*, 14: 393-414.

Yalom, I.D., *Creatures of a Day*, Basic Books, 2015, New York

Yourman, Trainee Disclosure in Psychotherapy Supervision : The Impact of Shame JCLP/In Session, Vol. 59(5), 601–609 (2003) © 2003 Wiley Periodicals, Inc. Published online in Wiley InterScience (www.interscience.wiley.com). DOI: 10.1002/jclp.10162.

3.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Η Ομαδική Ψυχοθεραπεία στο ΙΣΟΨ αποτελεί γενικότερα έναν θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο βασίστηκε η παροχή Διδακτικού ,Εποπτικού και Κλινικού έργου μας στο κοινό και σε επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας .Επόμενο είναι αυτή η συνθήκη να αναπαρασταθεί και σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΙΣΟΨ όπου βασική παράμετρος είναι η μελέτη των Ομαδικών Δυναμικών και αλληλεπίδρασης της Ατομικότητας /Υποκειμενικής Διάστασης του Εγώ στο Διυποκειμενικό Πεδίο ,στο γκρουπ σαν όλο και στην Δια-ομαδική Συσχέτιση.

Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο και την Σχισιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση **κατοχυρώνουν θέση χωρίς εξετάσεις** στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχισιακά Δυναμικά της Ομάδος.

Ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε την σχέση Ομαδικής και Ατομικής Ψυχοθεραπείας στο ΙΣΟΨ μπορεί να κατανοηθεί μερικώς από αποσπάσματα της Διατριβής του Διευθυντή ΙΣΟΨ ,Σταύρου Χαραλαμπίδη, με την οποία πιστοποιήθηκε (ανάμεσα και σε άλλες παραμέτρους όπως χρόνια

Εκπαίδευση και Εποπτεία) το 2014 ως Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής από το Διεθνούς Φήμης Εκπαιδευτικό Κέντρο Πιστοποίησης Yalom Institute, Usa.

3.1 Η ΣΧΕΣΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (απόσπασμα)

One of the main models that have influenced my thinking on any type of therapy has been Cognitive Analytic Therapy (Ryle, A & Kerr, I.,2002) which will be abbreviated as Cat for the purposes of this essay. Cat has helped me develop the collaborative ability to create with the client a reciprocal dialogue where the therapist is not the expert but rather a sophisticated co walker within the client's phenomenological world. Such view of therapy as a product of shared vulnerability and responsibility is recommended by Yalom (2002).

Vygotsky (1962) has influenced much Cat way of understanding clients. I will focus only on the parameters relevant to groups. Vygotsky has seen cultural influences as significant factors of linking thoughts with language and therefore psychic development (Kazulin,1990) and I think that is relevant with Sullivan's declaration that cultural interchange is influencing a lot mental illnesses manifestations(1953).That reminds to me the way Rollo May (1950) explicitly articulated why Western countries's Cosmo theory was more likely to consider anxiety as a component of every day life .

Vygotsky was clear that the person is influenced from the group processes and not vice versa in the sense that language 's acquisition is taking place to self-regulate and mainly to help the person to social interact with other human beings . While he was giving emphasis on the intrapsychic structure he was favoring the social interactions as predominant for further self's expansion. Stern (1985), convincingly supported that neuropsychology presented significant evidence that the interpersonal world of the infant is crucial for its self's emergence.

The main term Vygotsky introduced has been the scaffolding .Scaffolding is a dynamic term where the more skilled person offers different support according to the cognitive level of student's performance. The more the student is engaged in the task the less the teacher offers guidance. I think this idea is introduced regarding group dynamics with different terminology (Yalom &Leszcz, 2005) when the group conductor is trying to introduce the group members to maintain with their task and understand as well the group norms during the initial phase of the

group. Vygotsky was greatly supporting that classes for some hours could include students from different developmental levels (Daniels,1996). He was pretty sure that learning should not be eliminated to teacher –student interactions but would be desirable to become enriched by interactions of children of the same and different levels. I think he doubted the authority of the one skilled person as the only one that could transfer his knowledge to other intermediate students and beginners. Accordingly ,Slavin (1992), critiqued the mystic and magical authority the analyst has been given by his patients or training institutes and perceived such idealisations as an obstacle for therapist to become human and therefore more effective . This was of the most striking parts in my development as a therapist since I came initially from a cognitive therapy perspective where the therapist is considered to be the expert of the fault thinking errors of the client (Robertson, 2010).

I think the Vygotskian idea of learning via a group where different developmental levels are represented is an idea presented thoroughly in the Yalomian model of group psychotherapy (Yalom &Leszcz, 2005) and especially when the authors speak about the necessary heterogeneity's presence so as society's heterogeneity is reflected reliably in the group.

According to my view individual therapy is a dyadic study (two persons' psychology) about the fantasized , internalized and real interactions of the client either in the intrapsychic or/and the interpersonal level. Group therapy is an enriched process of the previous elements plus the study of dyadic attachments in the group level and individual attachments to the group as a whole. In my view while the latter two elements can be analyzed in individual therapy the process becomes rather a descriptive one especially when client's narratives include persons outside the analytic dyad.

In groups, such narratives either become unconsciously enacted between group members or/and the therapist is helping the group members to find such enactments dramatization in the here and now process of the group. A differentiation between group analysis and Yalomian thinking would take place be when instead of analyzing the siblings transference as group analysis would insist (Bion,1961) the therapist asks the members to experience in the moment the emotional affects/ changes they noticed while the interacted or just after their interaction or during other sessions by recalling their real interactions in the group(Yalom &Leszcz, 2005)

.This way the clients are focusing gradually to the life of the group .This Yalomian idea reminds me a lot the co creation of therapeutic interchange is manifested in relational psychoanalysis as a

byproduct of two subjectivities interacting with each other (Ogden,1979,Stern,2004). Mutuality and resonance are believed to be significant parts of everyday life human interactions (Josselson, 1992). One person is not a person Foulkes (1948) declared in supporting his model of group analysis.

Having studied through this diploma and supervised from a group perspective for group therapy via Yalomian thinking I come to believe that group is the place where client's seek for recognition , belongingness, self-actualization, self-cohesion and uniqueness in a way that their families and other groups could not offer. It is in the group that the unspoken can be spoken intersubjectively and the client is seen by the others. The client is encouraged to risk and learn new interpersonal strategies. Reparative processes take place in the spaces between group members while the most dreadful fears of tenderness closeness become apparent.

Generally speaking I like working with clients that I have them both in individual and group therapy mainly or/and they end slowly individual therapy with me and then they convert to group. I believe that the client cannot sufficiently be analysed unless an interpersonal matrix is co created within a group .Such theoretical positions are supported strongly (Ahlin ,1995).

I think therapeutic gain is multiplied when clients can follow a combined treatment. My understanding has been so far that individual therapy can help more clients with great vulnerability of shame and guilt around issues that cannot easily be shared with others likesexual abuse. Besides that highly demanding clients of love ,tenderness and uniqueness could noteasily adjust with the group arena unless they had understood well via individual therapy how deep their narcissistic injuries had been .On the other hand I have experienced some clients beingable to adjust themselves in a stable and 'good enough' therapeutic environment we co created in individual therapy and when they joined the group their interpersonal weaknesses became so apparent in the grade I was experiencing them almost as clients not familiar with me. On another level I think clients with developmental deficits based on family dynamics -like the silent martyr that has been injured by his witnessing the fight between mum and dad- can easily unconsciously reenact their family pathology in group since the one therapist in individual therapy cannot represent a whole family system (while can represent a significant other which for me is not sufficient many times for reparative work and /or for family system reenactment's realization work).Corrective recapitulation has been found to be one of the eleven basic factors a group offers to clients(Yalom &Leszcz, 2005).

My personal learning from such group experiences has been invaluable and unique. I want to thank my clients for offering me the opportunity and the honor to work with me, my colleagues for helping me constitute the 12 groups we developed and run together so far, my supervisor Ruthelen Josselson for helping and 'holding' me in difficult moments in the group, my analyst for being with me each time I could not contain for the groups ,and my daughter for helping me understand fatherhood as part of group processes.

REFERENCES

- Ahlin G (1995). The interpersonal world of the infant and the foundation matrix for the groups and networks of the person. *Group Analysis* 28(1).
- Bion, W. R. (1961). *Experiences in Groups*, London: Tavistock.
- Daniels, H. (Ed.) (1996). *An Introduction to Vygotsky*, London: Routledge.
- Foulkes, S. H. (1948) *Introduction to Group Analytic Psychotherapy*. London: Heinemann.
- Josselson, R. (1992) *The space between us :exploring the dimensions of human relationships* San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Kozulin, A. (1990). *Vygotsky's Psychology: A Biography of Ideas*. Cambridge, MA:Harvard University Press.
- May,R (1950). *The Meaning of Anxiety* W W Norton 1996 revised edition.
- Racker H:*Transference and Counter-transference*. New York, International Universities Press, 1968.
- Robertson, D (2010). [The Philosophy of Cognitive-Behavioural Therapy: Stoicism as Rational and Cognitive Psychotherapy](#). London: Karnac.
- Ryle, A & Kerr, I (2002). *Introducing Cognitive Analytic Therapy: Principles and Practice*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Slavin, J.H. (1992). Unintended Consequences of Psychoanalytic Training. *Contemp. Psychoanal.*, 28:616-630.
- Stern, Daniel (2004). *The Present Moment in Psychotherapy and Everyday Life*. W.W. Norton.
- Stern, D. (1985). *The interpersonal world of the infant*. New York: Basic Books.
- Sullivan, H. S. (1953). [The interpersonal theory of psychiatry](#). New York: Norton.

Vygotsky, L. S. (1962). Thought and language (E. Hanfmann & G. Vakar, Eds. and Trans.). Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published 1934)

Yalom, I.D. and Leszcz, M. (2005) The Theory & Practice of Group Psychotherapy , 5th ed. . N.Y.: Basic Books.

Yalom, I. D. (2002). The gift of therapy: An open letter to a new generation of therapists and their patients. New York, NY: Harper Collins Publishers.

3.2. ΜΟΡΦΗ ,ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για 3 έτη ο εκπαιδευόμενος συμμετέχει ως θεραπευόμενος σε ομάδα 13 ατόμων (συνήθως), συμπεριλαμβανομένων των 2 θεραπευτών της ομάδας. Κάποιες Ομάδες γίνονται με έναν θεραπευτή. Οι συναντήσεις γίνονται εβδομαδιαία και διαρκούν 1 ½ ώρα και μέρα είναι σταθερή καθ'όλη τη διάρκεια των 3 ετών .

Στις ομάδες αυτές εκτός από τους εκπαιδευόμενους του Ινστιτούτου συμμετέχουν και ‘πραγματικοί θεραπευόμενοι’ που αποτελούν το 50% τουλάχιστον της σύνθεσης της ομάδας, δηλαδή θεραπευόμενοι του Ινστιτούτου που έχουν ήδη ξεκινήσει προσωπική θεραπεία με θεραπευτές του Ινστιτούτου .

Μερικά από αυτά τα άτομα εμφανίζουν σοβαρές ψυχοπαθολογίες όπως π.χ. διαταραχές προσωπικότητας, συννοσηρότητα,... όμως η κυρία συμπτωματολογία προέρχεται από το φάσμα των αγχωδών νευρώσεων και διαταραχών συναισθημάτων.

Είναι σημαντικό να καταλάβουν οι εκπαιδευόμενοι ότι αυτά τα άτομα είναι συν-θεραπευόμενοι με τους ίδιους στην ομάδα, έχουν ακριβώς τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις μαζί τους και αντιμετωπίζονται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο από τους συντονιστές της ομάδας .

Απαιτείται πλήρης σεβασμός στις ψυχοθεραπευτικές ανάγκες αυτών των θεραπευομένων και οποιοδήποτε παράπτωμα σχετικά με τη δεοντολογία -που θα σας δοθεί ξεχωριστά- θα έχει ως συνέπεια την άμεση αποπομπή από την ψυχοθεραπευτική ομάδα και ίσως από όλο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

3.3. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΟΜΑΔΙΚΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Στο τέλος των 3 ετών εκπαίδευσης αναμένουμε οι εκπαιδευόμενοι ψυχοθεραπευτές μέσα από την συμμετοχή τους στην ψυχοθεραπευτική ομάδα :

- ✓ Να έχουν κατανοήσει τον τρόπο που οι γενικές αρχές του μοντέλου της Διαπροσωπικής Διάδρασης (Διεθνές Πρότυπο Yalom) και Σχεσιακής Ψυχανάλυσης εφαρμόζονται στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία συνθετικά μεταξύ τους
- ✓ Να έχουν εφαρμόσει στην πρακτική τους εξάσκηση ατομικών περιστατικών την έννοια των ομαδικών δυναμικών
- ✓ Να έχουν ακολουθήσει τις συστάσεις, παρεμβάσεις, καθοδηγήσεις και υποδείξεις των θεραπευτών ομάδας τους και του επόπτη τους
- ✓ Να έχουν σεβαστεί πλήρως τους κώδικες δεοντολογίας του Ινστιτούτου καθώς και την διεθνή βιβλιογραφία σε θέματα δεοντολογίας
- ✓ Να είναι ικανοί να καθοδηγήσουν ως 2^{οι} θεραπευτές ομάδας, ανάλογες ομάδες
- ✓ Να είναι ικανοί να συνδυάζουν γνώση από την προσωπική τους εμπειρία και την βιβλιογραφία
- ✓ Να είναι ικανοί να διαγνώσουν οι ίδιοι την αποτελεσματικότητα των τεχνικών που εφάρμοσαν οι ψυχοθεραπευτές τους σε Ομαδικό Δυναμικό και να αναπτύξουν ευελιξία στην εφαρμογή ψυχοθεραπευτικών τεχνικών .
- ✓

3.4. ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

Η προσωπική ανάπτυξη του ατόμου δεν σχετίζεται μόνο με την εις βάθος ανάλυση του σε ατομικά ραντεβού με κάποιον θεραπευτή. Γνωρίζουμε ότι για κάποιους ανθρώπους είναι εξίσου εποικοδομητικό να διερευνούν τον εσωτερικό τους εαυτό στα πλαίσια μιας ομάδας. Οι ομάδες αυτογνωσίας ή ομαδικής ψυχοθεραπείας /συμβουλευτικής είναι πλέον μια πραγματικότητα και στη χώρα μας. Αυτή η ομάδα αποτελείται από συγκεκριμένα άτομα και διέπεται από ορισμένες αρχές.

Ας εξετάσουμε όμως τον τρόπο που κάποιος μπορεί να βοηθηθεί μέσα από κάποια ομάδα αυτογνωσίας:

- Είναι πολλοί οι άνθρωποι που βιώνουν τα ψυχοσωματικά συμπτώματα τους με έναν τέτοιο τρόπο ώστε να θεωρούν ότι είναι οι μοναδικοί άνθρωποι στον κόσμο που τους συνέβη κάτι ανάλογο με αποτέλεσμα να νιώθουν τελικά εξαιρετικά μειονεκτικά για αυτή τους την κατάσταση. Είναι βαθιά λυτρωτικά για κάποιους από αυτούς να γνωρίσουν άλλα άτομα σε ομάδα αυτογνωσίας που έχουν ίδια ή ανάλογα προβλήματα ώστε να μπορέσουν να συνειδητοποιήσουν ότι και άλλοι βιώνουν προσωπικές δυσκολίες στη ζωή τους .
- Για κάποιους η κατάσταση τους θεωρείται από τους ίδιους ως εξαιρετικά δύσκολη και για αυτό το λόγο αξεπέραστη. Το κίνητρο τους λοιπόν για προσπάθεια αλλαγής της κατάστασης τους είναι μειωμένο. Η συμμετοχή τους σε ομάδα συμβουλευτικής τους φέρνει σε επαφή με άλλα άτομα που πιθανότατα έχουν ξεπεράσει τα προβλήματα τους ή μπαίνουν τώρα στην φάση αυτή. Από αυτόν τον παραδειγματισμό όμως παρακινούνται και οι ίδιοι να προσπαθήσουν ξανά να ξεπεράσουν τις προσωπικές τους δυσκολίες.
- Για πολλούς λόγους γνωρίζουμε ότι κάποιοι άνθρωποι έχουν ένα φόβο 'έκθεσης' μπροστά σε κόσμο ή σε ομάδα. Είναι άτομα δηλαδή που βιώνουν ψυχοσωματικά συμπτώματα όταν πρόκειται να βρεθούν σε μια ομάδα ή ήδη βρίσκονται. Το άγχος τους αυτό τελικά μετατρέπει αυτά τα άτομα σε δυσλειτουργικές προσωπικότητες, οι οποίες ενώ μπορεί να διαθέτουν εξαιρετικά δυναμικά, ως άτομα δεν καταφέρνουν να το εκφράσουν και στους γύρω τους. Τελικά θυμώνουν, νευριάζουν, αποστασιοποιούνται από την ευρύτερη ομάδα και τελικά οδηγούνται στην μοναξιά και την απομόνωση. Κλασική περίπτωση τέτοιας κατάστασης είναι τα άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνική φοβία ή αγοραφοβία.
 Η συμμετοχή τους λοιπόν σε ομάδα αυτογνωσίας είναι εξαιρετικότητας σημασίας γιατί τους δίνεται η δυνατότητα έκφρασης και συμμετοχής σε ένα πλαίσιο ασφαλές. Σε ένα περιβάλλον που ο καθένας σέβεται την προσωπικότητα του αλλού, η κριτική γίνεται πάντα δημιουργικά και ποτέ δεν έχει στόχο να μειώσει τον κρινόμενο αλλά να του δώσει έναυσμα για περαιτέρω ανάπτυξη.
- Άλλα άτομα δεν έχουν καλή αυτοεκτίμηση και παρουσιάζουν χαμηλό δείκτη κοινωνικών δεξιοτήτων. Κατά την αλληλεπίδραση τους δηλαδή με άλλα άτομα δεν διαθέτουν ικανό αριθμό τεχνικών επικοινωνίας που να καθιστούν την κοινωνικοποίηση τους εύκολη περίπτωση. Στην ομάδα αυτογνωσίας αυτά τα άτομα έχουν την δυνατότητα

να πειραματιστούν με νέα μοντέλα επικοινωνίας, να μάθουν από τους άλλους και τους τρόπους που εκείνοι χρησιμοποιούν για να επιλύσουν τα διαπροσωπικά τους προβλήματα, να αναρωτηθούν για τις αιτίες της έλλειψης κοινωνικών δεξιοτήτων και το κυριότερο να καταφέρουν να ξεπεράσουν τις προσωπικές τους δυσκολίες με την ενθάρρυνση και την στήριξη της ομάδας και των συντονιστών αυτής.

3.5. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Όπως κάθε ομάδα έτσι και μια ομάδα αυτογνωσίας είναι λειτουργικό να διέπεται από ορισμένους κανόνες που εξασφαλίζουν την καλή συνεργασία των μελών της καθώς και την μακροβιότητα της ομάδας. Οι κυριότεροι κανόνες είναι οι εξής :

- Η αρχή του απόρρητου και της εμπιστευτικότητας δεδομένων εξασφαλίζει ότι οποιαδήποτε συνδιαλλαγή σκέψεων, συμπεριφορών και συναισθημάτων που εκφράζονται εντός ομάδας δεν γίνονται αφορμή για σχόλια και συζήτηση εκτός ομάδας
- Δεν επιτρέπεται η σωματική βία μεταξύ των μελών της ομάδας παρά μόνο η λεκτική αντιπαράθεση και αυτή μόνο όταν σκοπό έχει να βοηθήσει θεραπευτικά τα εμπλεκόμενα μέλη και σίγουρα δεν έχει στόχο την μείωση της προσωπικότητας κάποιου εντός ομάδας.
- Κατά την συμμετοχή σε ομάδα αυτογνωσίας ένα μέλος έχει την δυνατότητα και της ατομικής θεραπείας. Οι δυο τύποι συμβουλευτικής δεν αντιμάχονται μεταξύ τους αλλά αντίθετα επιδρούν αθροιστικά και συμπληρωματικά σχετικά με την προσωπική ανάπτυξη του μέλους.
- Όλα τα μέλη είναι αξιοσέβαστα και ισότιμα με ίδιες υποχρεώσεις και δικαιώματα. Το κοινό καλό η αρχή της πλειοψηφίας είναι μεγαλύτερης βαρύτητας από το προσωπικό όφελος εντός ομάδας .
- Τηρούνται αυστηρά η ώρα προσέλευσης καθώς και όλοι οι προηγούμενοι κανόνες .

3.6. ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΗ ΟΜΑΔΩΝ

Οι περισσότερες θεραπευτικές ομάδες του Ινστιτούτου βιντεοσκοπούνται για τους εξής λόγους :

- Για να συλλέγεται ερευνητικό υλικό

- Για να συλλέγεται εκπαιδευτικό υλικό
- Για να είναι δυνατή, λειτουργική, ποιοτικότερη η επιστημονική εποπτεία των θεραπευτών ομάδας .

Στην περίπτωση που υπάρχει ειδικός λόγος που κάποιος δεν επιθυμεί να συμμετάσχει σε ομάδα που βιντεοσκοπείται, τότε αυτό θα συζητηθεί εκτενώς σε προσωπικό επίπεδο με την επιστημονική ομάδα του Ινστιτούτου. Αναλυτικότερα ο κώδικας δεοντολογίας που διέπει την βιντεοσκόπηση και χρήση του βιντεοσκοπημένου υλικού περιλαμβάνεται στο ξεχωριστό φυλλάδιο με τίτλο ‘Κώδικας Δεοντολογίας ‘.

5.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ

5.1. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος

- Η εποπτεία, διδασκαλία και ομαδική θεραπεία κοστίζουν 250 Ε μηνιαίως. Το συνολικό κόστος (χωρίς τις εκπτώτικές δυνατότητες) λοιπόν είναι :
3 χρόνια× 11 μήνες(33μηνες) × **250 Ε :8250 Ε**
- **Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο και την Σχεσιακή ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και προηγούμενων Διπλωμάτων που έχει χορηγήσει το ΠΓΑΨ λαμβάνουν έκπτωση 10/100 και πληρώνουν :**
3 χρόνια× 11 μήνες(33μηνες) × **225 Ε :7425 Ε**
- Οι πληρωμές θα γίνονται ανά μήνα με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό ή με μετρητά.
- **Εκπτώτικα πακέτα**
- ✓ 15% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα Όλων των ετών προκαταβολικά
- ✓ 10% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα 1 έτους προκαταβολικά στην
- ✓ 5% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα εξαμήνου προκαταβολικά .

**5.2. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία
κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος**

- Η διδασκαλία και ομαδική θεραπεία κοστίζουν 170 Ε μηνιαίως.
- Η ελάχιστη εποπτική συσχέτιση απαιτεί 2 ώρες μηνιαίως (κάθε εποπτική ώρα είναι 45 λεπτών) με αμοιβή τα 70 ε ανά ώρα, επομένως το ελάχιστο κόστος για εποπτεία ανά μήνα είναι 140 Ε.
- Το συνολικό ελάχιστο κόστος (χωρίς τις εκπαιδευτικές δυνατότητες) λοιπόν είναι :
3 χρόνια× 11 μήνες(33 μήνες) × 310 Ε :**10.230 Ε**
- **Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο και την Σχεσιακή ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και προηγούμενων Διπλωμάτων που έχει χορηγήσει το ΙΓΑΨ λαμβάνουν έκπτωση 10/100 και πληρώνουν :**
3 χρόνια× 11 μήνες(33 μήνες) × 280 Ε :**9240 Ε**
- Οι πληρωμές θα γίνονται ανά μήνα με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό ή με μετρητά.
- Εκπαιδευτικά πακέτα
- ✓ 15% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα Όλων των ετών προκαταβολικά
- ✓ 10% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα 1 έτους προκαταβολικά στην
- ✓ 5% έκπτωση αν καταβληθούν τα δίδακτρα εξαμήνου προκαταβολικά .

6.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται σε 3 χρόνια(33 μήνες) στον Ολικό τύπο εκπαίδευσης. Μπορεί να ολοκληρωθεί σε μεγαλύτερη διάρκεια μερικής φοίτησης, όπου κάποιος κάνει 2 τουλάχιστον -από τις 3 παραμέτρους- ταυτόχρονα, δηλαδή κάποιον συνδυασμό των 2 από Εποπτεία, Ομαδική Θεραπεία και Εκπαίδευση Μπορεί επίσης να ολοκληρωθεί όμως σε 4 ή 5 χρόνια στην περίπτωση που συντρέχει λόγος όπως είναι η διαμονή σε επαρχία παράλληλη

εργασία, λόγοι υγείας, οικονομικά ζητήματα ... Σε καμιά περίπτωση δεν επηρεάζονται ο αριθμός συνολικά των ωρών που είναι απαραίτητες για την απονομή του Διπλώματος.

7.

ΕΝΑΡΞΗ

Η έναρξη του προγράμματος μπορεί να γίνει 1 φορά το χρόνο κάθε Σεπτέμβριο

8. ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΩΡΕΣ και ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8.1. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος

Διδασκαλία (τα 3 πρώτα Σάββατα κάθε μήνα, 12.00 -15.00, για 3 χρόνια) : 297 ώρες

Εποπτεία (σε ομαδικό πλαίσιο, 3 πρώτα Σάββατα κάθε μήνα, 09.30 -11.30, για 3 χρόνια) : 198 ώρες

Ομαδική θεραπεία (κάθε εβδομάδα για 1,5 ώρες σε σταθερή ομάδα με έναρξη στις 19.00, 20.30 , 21.00 κατά περίπτωση ημέρας και μόνο καθημερινές, για 3 χρόνια) : 198 ώρες

8.2. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος

Διδασκαλία (τα 3 πρώτα Σάββατα κάθε μήνα, 12.00 -15.00 για 3 χρόνια) : 297 ώρες

Ελάχιστη Εποπτεία 2 ωρών μηνιαίως (σε ατομικό ή ομαδικό πλαίσιο μόνο καθημερινές κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον Διευθυντή ΙΣΟΨ για 3 χρόνια) : ελάχιστες ώρες οι 66

Ομαδική θεραπεία (κάθε εβδομάδα για 1,5 ώρες σε σταθερή ομάδα με έναρξη στις 19.00, 20.30 ,21.00 κατά περίπτωση ημέρας και μόνο καθημερινές, για 3 χρόνια) : 198 ώρες

9. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Οι εξής κατηγορίες ατόμων γίνονται δεκτές στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος :

- Ψυχολόγοι /ψυχίατροι με άδεια εξάσκησης επαγγέλματος στην Ελλάδα
- Απόφοιτοι τμημάτων Ψυχολογίας εξωτερικού
- Γιατροί που κάνουν την ειδίκευση τους στην ψυχιατρική/ νευρολογία
- Κοινωνικοί επιστήμονες (εργοθεραπευτές , κοινωνιολόγοι , κοινωνικοί λειτουργοί ...) με αξιόλογη εμπειρία στον τομέα τους ή κατοχή μεταπτυχιακών τίτλων στην ψυχολογία /ψυχοθεραπεία/ συμβουλευτική ή κατοχή διδακτορικού στην Επιστήμη τους
- Φοιτητές Ψυχολογίας/ κοινωνικών επιστημών ιδιωτικών πανεπιστημίων Ελλάδος
- Φοιτητές τμημάτων ψυχολογίας/ κοινωνικών επιστημών Ελληνικών Δημόσιων Πανεπιστημίων
- **Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο και την Σχεσιακή ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση που χορηγεί το ΙΣΟΨ και προηγούμενων Διπλωμάτων που έχει χορηγήσει το ΙΓΑΨ γίνονται δεκτοί χωρίς συνέντευξη και προηγούνται άλλων υποψηφίων.**

10.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

8 μονές μελέτες περίπτωσης (3500 λέξεων η καθεμία) μία ανά 2 μήνες ή 4 διπλες μελέτες περίπτωσης (6000-7000 λέξεων η καθεμία)

Πτυχιακή Εργασία (12.000 τουλάχιστον) λέξεων

10.ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος έχουν την δυνατότητα να αναγνωριστούν από την Διεθνή Ένωση για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία (ICGP) δια της υπογραφής του Διευθυντή ΙΣΟΨ και ενός Ιδρυτικού Μέλους ΙΣΟΨ .Η αίτηση βαραίνει αποκλειστικά τον απόφοιτο ΙΣΟΨ και κοστίζει 800 Ε.Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος καθώς και του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος επιπλέον λαμβάνουν τους Μεταπτυχιακούς Τίτλους σπουδών που απονέμει το ΙΣΟΨ.

ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ***Αν κάποιος ολοκληρώσει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος μπορεί αργότερα να αναβαθμίσει το υπάρχον πτυχίο του στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος?***

Ναι, μπορεί. Αν είναι συντονιστής ή συν-συντονιστής σε Ομάδα και εποπτευθεί από τον Διευθυντή ΙΣΟΨ για 2 χρόνια τουλάχιστον με 2 εποπτείες ανά μήνα τουλάχιστον με κόστος 70 Ε ανά εποπτική ώρα (45 λεπτών) .

- ***Γιατί κάποιος να εκπαιδευτεί στο ΙΣΟΨ για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία?***

Γιατί είμαστε το μοναδικό κέντρο στην Ελλάδα και την Ευρώπη και το δεύτερο στον κόσμο μετά το κινέζικο αντίστοιχο που έχουμε διαπιστευτεί να εκπαιδεύουμε Ομαδικούς Ψυχοθεραπευτές με βάση το μοντέλο του Irvin Yalom .Επίσης είμαστε και το μοναδικό κέντρο στον κόσμο αυτήν την στιγμή που παντρεύει ιδεολογικά, εφαρμοστικά, εκπαιδευτικά και εποπτικά το μοντέλο του Irvin Yalom για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία με το μοντέλο της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας/Ψυχανάλυσης.

- ***Γιατί να εκπαιδευτώ στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία αν δεν σκοπεύω να την εξασκήσω ποτέ ή θέλω να την εξασκήσω ελάχιστα π.χ. μόνο με μια ομάδα στο γραφείο μου?***

Γιατί ακόμα και για μια ομάδα χρειάζεσαι εποπτική καθοδήγηση και εκπαίδευση. Ο ατομικός ψυχοθεραπευτής που έχει εκπαιδευτεί και ως ομαδικός απογειώνει ποιοτικά την εργασία στην Ατομική συνάντηση και στην θεραπεία ζεύγους διότι είναι ικανότερος να αντιλαμβάνεται φαινόμενα στο Διυποκειμενικό πλαίσιο καθώς και τους ρόλους του ατόμου στις διάφορες ομάδες που ανήκει (π.χ. οικογένεια) . Είναι κοινό μυστικό, ότι οι πολύ ‘προχωρημένοι’ θεραπευόμενοι, γνωρίζουν το προβάδισμα της ποιότητας ενός ατομικού θεραπευτή αν έχει εκπαιδευτεί και στην ομαδική ψυχοθεραπεία και έτσι έχεις την δυνατότητα να αυξήσεις την τιμή σου σε σύγκριση με κάποιον που δεν έχει εκπαιδευτεί στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία.

- ***Η σχέση μου με το ΙΣΟΨ μετά την αποφοίτησή μου τελειώνει?***

Φυσικά όχι. Έχεις την δυνατότητα να συνεχίσεις ως εποπτευόμενος την εποπτεία σου για την ομαδική ψυχοθεραπεία ή/και την ατομική σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, καθώς και την θεραπεία σου σε ομαδικό ή/και ατομικό επίπεδο .

Επίσης σε συμπόσια που διοργανώνει το ΙΣΟΨ μπορεί να σε προσκαλέσουμε ως ομιλήτη ,ενώ μετά το τέλος σπουδών σου μαζί μας ,συνεχίζεις να έχεις για πάντα δωρεάν πρόσβαση στην ηλεκτρονική μας βιβλιοθήκη.

Οι άριστοι απόφοιτοι μας είναι υποψήφιοι για μελλοντικοί μας συνεργάτες όπου υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Σήμερα το 90/100 των συνεργατών μας συνολικά σε όλα μας τα πόστα είναι απόφοιτοι μας.

- ***Πολλά κέντρα δεν μεταδίδουν την γνώση τους για λόγους ανταγωνισμού, ποια η άποψη του ΙΣΟΨ περί του θέματος?***

Όλοι οι συντελεστές του ΙΣΟΨ είμαστε αυτοδημιούργητοι και ξεκινήσαμε στην κυριολεξία από το μηδέν χωρίς εξαρτητικές σχέσεις με πολιτικάντηδες και μεγαλογιατρούς. Σεβόμαστε το χρήμα και τον κόπο του ειδικευόμενου μας. Σου εγγυόμαστε ότι πριν ολοκληρώσεις τις σπουδές σου μαζί μας θα έχεις νιώσει ψυχικά, ιδεολογικά και μορφωτικά έτοιμος να ανοίξεις το δικό σου γραφείο η να εργαστείς σε κάποιο άλλο πλαίσιο.

- ***Δεν μου φτάνει μια συνέντευξη ,πως θα πειστώ για την ποιότητα της δουλειάς σας?***

Σε προκαλούμε/προσκαλούμε να δεις την δουλειά μας από κοντά ζωντανά ,να συνομιλήσεις με τους φοιτητές μας χωρίς να είμαστε μπροστά ,χωρίς δέσμευση οικονομική .**Είμαστε το μόνο κέντρο στην Ελλάδα που ο ειδικευόμενος μας βλέπει από μέσα την δουλειά μας.** Τα υπόλοιπα κέντρα θα σε αντιμετωπίσουν με μυστικοπάθεια στηριζόμενα σε ψευδοεπιχειρήματα απορρήτου για να μην δεις ποτέ την δουλειά τους στην πράξη! Ο θεσμός του παρατηρητή είναι μέρος του πλαισίου του ΙΣΟΨ και της ανάλογης κουλτούρας μας και για αυτό είναι σεβαστός από τους τρέχοντες ειδικευόμενους και θεραπευόμενους μας.

- ***Υπάρχει Πιστοποίηση του Προγράμματος ?***

Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εφαρμοσμένης Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος έχουν την δυνατότητα να αναγνωριστούν από την Διεθνή Ένωση για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία (ICGP) δια της υπογραφής του Διευθυντή ΙΣΟΨ και ενός Ιδρυτικού Μέλους ΙΣΟΨ .Η αίτηση βαραίνει αποκλειστικά τον απόφοιτο ΙΣΟΨ και κοστίζει 800 Ε.Όλοι οι απόφοιτοι μας του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος του επιπλέον λαμβάνουν τους Μεταπτυχιακούς Τίτλους σπουδών που απονέμει το ΙΣΟΨ.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σημειώνουμε ότι στην Ελλάδα ,ισχύει συγκεκριμένη νομολογία για το ποιος εξασκεί νόμιμα το επάγγελμα του ψυχολόγου. Τα επαγγέλματα του Ομαδικού Ψυχοθεραπευτή ,όπως και του Συμβούλου Ψυχικής Υγείας για Ομάδες δεν υφίστανται νομικά στην Ελλάδα(σε αντίθεση με το εξωτερικό) όμως φορολογικά υφίστανται υπό τον τίτλο του Ψυχοθεραπευτή . Την σύγκυση αυτή, δεν θεωρούμε ότι το Ινστιτούτο είναι αρμόδιο ή/και υπεύθυνο να επιλύσει, προτείνουμε όμως την συμβουλευτική σχετικά με αυτό το θέμα από τον Πανελλήνιο Ψυχολογικό Σύλλογο (www.psy.gr). Τηρώντας λοιπόν αυστηρά το νομικό πλαίσιο της Ελλάδας ,δηλώνουμε ότι ο τρόπος που ο απόφοιτος του Ινστιτούτου μας θα χρησιμοποιήσει τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα

Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος , συνεξαρτάται από τα υπάρχουσα προσόντα του και σε καμιά περίπτωση δεν είναι υπεύθυνο νομικά το Ινστιτούτο για τον τρόπο που οι απόφοιτοι του χρησιμοποιούν τα Διπλώματα που απονέμουμε.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ,ΕΠΟΗΤΕΣ , ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΕΣ

Η **Αλεξάνδρα Κορδόση** είναι Δόκιμο Τακτικό Μέλος του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Πιστοποιημένη Συμβουλευτική Ψυχολόγος από το Βρετανικό Συμβούλιο Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας (HCPC) και Απόφοιτο Μέλος της Βρετανικής Ένωσης Ψυχολόγων, καθώς και κάτοχος Άδειας Εξασκήσεως Επαγγέλματος Ψυχολόγου στην Ελλάδα. Τελεί υπό Πιστοποίηση Ομαδική Ψυχοθεραπεύτρια από το ΙΣΟΨ, έχοντας ολοκληρώσει τριετή μεταπτυχιακή εξειδίκευση στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία με το μοντέλο του I.Yalom. Κατέχει πτυχίο Bachelor (BSc.) από το Middlesex Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και διετές Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (MA.) στη Ψυχοθεραπεία και Συμβουλευτική από το Regent College του Λονδίνου, παράλληλα με πρακτική άσκηση μακροχρόνιας ψυχοθεραπείας παιδιών και ενηλίκων σε δομές του Λονδίνου. Είναι Πιστοποιημένη Θεραπεύτρια Ψυχικού Τραύματος και Μετατραυματικού Στρες (PTSD) και Πιστοποιημένη Θεραπεύτρια Υποστήριξης στο Πένθος από την εταιρεία Taking Flight International του Καναδά. Έχει παρακολουθήσει μέρος μεταπτυχιακών σπουδών στη Συστημική Οικογενειακή Θεραπεία στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου Birkbeck College, σε συνεργασία με το Βρετανικό Ινστιτούτο Οικογενειακής Θεραπείας (IFT), καθώς και στο Συστημικό Κέντρο Εκπαίδευσης και Θεραπείας ΣΚΕΨΥΣ στην Αθήνα. Επιπλέον έχει εκπαιδευτεί στη Κλινική Ψυχοπαθολογία από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών παράλληλα με πρακτική άσκηση στο τμήμα Βραχείας Νοσηλείας Γυναικών του Αιγινήτειου Νοσοκομείου. Είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP) και της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (AGPA). Στην επαγγελματική της διαδρομή έχει εργαστεί σε διάφορες δομές με ενήλικες, εφήβους και παιδιά. Από το 2009 διατηρεί ιδιωτικό γραφείο ως ψυχοθεραπεύτρια Ενηλίκων, Ζεύγους και Ομάδας.

Η **Κωνσταντίνα Αδαμοπούλου**, είναι Δόκιμο Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ. Σπούδασε Ψυχολογία και συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στην «Κλινική και Κοινωνική Ψυχολογία» . Έπειτα, ολοκλήρωσε το δεύτερο πτυχίο της στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έχει ολοκληρώσει την ειδίκευση στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ). Αυτήν τη στιγμή, είναι τελειόφοιτη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία του Διεθνούς Μοντέλου Irvin Yalom (ΙΣΟΨ) & υπό Ψυχαναλυτική Εκπαίδευση στο Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies (Florida). Είναι Ιδρυτικό μέλος του allaboutparents.gr και μέλος του Συλλόγου Κοινωνικών Ανθρωπολόγων Ελλάδος (ΣΚΑΕ). Στα πλαίσια της συνεχούς εξέλιξης και κατάρτισης της λαμβάνει μέρος και παρακολουθεί πλήθος συνεδρίων και σεμιναρίων, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι μέλος της

International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy (IARPP), και της American Group Psychotherapy Association (AGPA).

Η **Άννα Βασιλάκη** είναι ψυχολόγος -Ψυχοθεραπεύτρια Οικογένειας και ζεύγους και ασκεί τις κλινικές της υπηρεσίες στην Αθήνα. Αποτελεί Ιδρυτικό μέλος στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας από το 2015 προσφέροντας ατομικές, οικογενειακές και ομαδικές ψυχοθεραπείες. Σπούδασε Ψυχολογία, έχει μεταπτυχιακές σπουδές στην Ψυχολογία Υγείας στο City University στο Λονδίνο. Μετεκπαιδεύτηκε μεταπτυχιακά στις Διεθνείς Επικοινωνίες επίσης στην Αγγλία. Ειδικεύτηκε μεταπτυχιακά με ομαδικοαναλυτική προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία Οικογένειας, Παιδιού και Ζεύγους στο Ανοικτό Ψυχοθεραπευτικό Κέντρο Ινστιτούτο Ομαδικής Ανάλυσης Αθηνών με πρακτική σε πληθώρα θεραπευτικών ομάδων. Μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης (IARPP) και της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικών Θεραπευτών (AGPA). Τα κλινικά της ενδιαφέροντα αφορούν κυρίως την ομαδική θεραπεία. Έχει συμμετάσχει σε πληθώρα συνεδρίων και σεμιναρίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό ως ομιλήτρια.

Η **Μαρία Αποστολοπούλου** είναι Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος ΑΠΘ, Ατομική και Ομαδική Ψυχοθεραπεύτρια, με μεταπτυχιακές σπουδές στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία (ΙΣΟΨ) & την Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος (ΙΣΟΨ),στη Σύγχρονη Ψυχανάλυση (Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, Florida, USA), στην Κλινική Ψυχολογία και την Ψυχολογία της Υγείας (Leiden University). Τέλος, είναι συνιδρύτρια του ολιστικού κέντρου ψυχοθεραπείας in-between.

Ο **Χαραλαμπίδης Σταύρος** είναι ψυχολόγος, διδακτικός και εποπτικός ομαδικός ψυχοθεραπευτής και σχεσιακός ψυχαναλυτής, διευθυντής του ινστιτούτου σχεσιακής και ομαδικής ψυχοθεραπείας, εκλεγμένο μέλος συμβουλίου διευθυντών της διεθνούς Ένωσης για την Σχεσιακή Ψυχανάλυση και Ψυχοθεραπεία, μοναδικός Ευρωπαίος Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής/ Επόπτης για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία από το Yalom Institute Usa, μεταπτυχιακή Ειδίκευση στην Διαπροσωπική Ψυχανάλυση William Allanson White Institute, USA, Διδακτικός και Εποπτικός Ψυχαναλυτής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος στο ΙΣΟΨ, μέλος της Διεθνούς Ένωσης για την Σχεσιακή Ψυχανάλυση και Ψυχοθεραπεία (IARPP), κλινικό μέλος της αμερικανικής ένωσης ομαδικών ψυχοθεραπευτών (AGPA) και της ανατολικής περιφέρειας ομαδικών ψυχοθεραπευτών της Νέας Υόρκης (EGPS), κλινικό μέλος της διεθνούς ένωσης για την ομαδική ανάλυση (GASI), μέλος της διεθνούς ένωσης για την ομαδική ψυχοθεραπεία και διεργασίες ομάδων (IAGP). Συμπροεδρεύει στο ειδικό γκρουπ για ζευγάρια οικογένειες και ομάδες της διεθνούς ένωσης σχεσιακής ψυχανάλυσης και ψυχοθεραπείας. Τα κλινικά του ενδιαφέροντα αφορούν κυρίως στην παράλληλη θεραπεία του άτομου σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο και στο συντονισμό μεγάλων ομάδων σε διεθνές και πανελλήνιο επίπεδο. Τα συγγραφικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται κυρίως στις ομαδικές διεργασίες

μεταξύ οργανισμών, στο φθόνο και το μένος στην αντιμεταβίβαση και μεταβίβαση, στην μελέτη ομαδικών δυναμικών στη μικρή, μεσαία και μεγάλη ομάδα. Το πρόσφατο βιβλίο του **Ο Δήμιος του φθόνου** εκδόθηκε τον Οκτώβριο 2022 από τις εκδόσεις Δίσιγμα.

Ο Ευριπίδης Γαβράς, Τακτικό Μέλος του ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος (ΑΠΘ), με μεταπτυχιακό στην Κλινική και Συμβουλευτική Ψυχολογία (LaSalle University). Είναι πιστοποιημένος Ομαδικός θεραπευτής από την International Board for Certification of Group Psychotherapists, μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP), υπό πιστοποίηση ομαδικός θεραπευτής από το Yalom Institute, USA, μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων (ΣΕΨ). Απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος ειδίκευσης στο Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο Ψυχοθεραπείας και στη Σχεσιακή Θεραπεία (ΙΣΟΨ) ,διδάσκων στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στη Σχεσιακή και Ομαδική Ψυχοθεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ), ενώ βρίσκεται σε ψυχαναλυτική εκπαίδευση υπό το Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies.

Η Φαίδρα Γραμμένου, είναι Ιδρυτικό/Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ, Πιστοποιημένη Συμβουλευτική Ψυχολόγος και μέλος του BPS (Chartered Counselling Psychologist-CPsychol, MSc, PgDip) και εγγεγραμμένη με το HCPC (Registered Psychologist) Μέλος του IARPP και AGPA.

Επι πτυχίο ολοκλήρωση ακαδημαϊκής τετραετούς παρακολούθησης Σχεσιακής/Μοντέρνας Ψυχαναλυτικής κατεύθυνσης (Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, USA), Διδακτική και Εποπτική Ψυχοθεραπεύτρια στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση του ΙΣΟΨ.

Η Σεβαστή Γκιοκά είναι Δόκιμο Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, ψυχολόγος με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και δραστηριοποιείται επαγγελματικά στην Αθήνα αλλά και διαδικτυακά. Σπούδασε ψυχολογία στο Τμήμα Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στην «Ψυχιατροδικαστική» στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ. Έχει ολοκληρώσει την μεταπτυχιακή της ειδίκευση στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ). Η Σεβαστή δραστηριοποιείται ως υπό εποπτεία ψυχοθεραπεύτρια στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ) αλλά και στο ιδιωτικό της γραφείο. Είναι συνιδρύτρια και θεραπεύτρια στην online πλατφόρμα τηλε-ψυχοθεραπείας Therapy Space. Επιπλέον, ανήκει στο ανθρώπινο δυναμικό της ΚΛΙΜΑΚΑ όπου δραστηριοποιείται ως ψυχολόγος στο Κέντρο Ημέρας ΙΟΛΑΟΣ για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο με ψυχικές διαταραχές. Έχει, επίσης, εργαστεί ως ψυχολόγος στο Κέντρο Ημέρας για την Πρόληψη της Αυτοκτονίας και την 24ωρη γραμμή παρέμβασης για την Αυτοκτονία 1018 της ΚΛΙΜΑΚΑ. Παρουσιάζει συγγραφικό και εκπαιδευτικό έργο σε εξ αποστάσεως προγράμματα επιμόρφωσης e-learning του Πανεπιστημίου Αθηνών με αντικείμενο την εγκληματολογία και ψυχιατροδικαστική, με ιδιαίτερο

ερευνητικό ενδιαφέρον σε ζητήματα που αφορούν τη γυναικεία θυματοποίηση και παραβατικότητα ενώ έχει ολοκληρώσει την πρακτική της άσκηση στη Β΄ Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου «Αττικών». Είναι μέλος της Ελληνικής Ψυχοτροδικαστικής Εταιρείας (ΕΨΔΕ), της International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy (IARPP), και της American Group Psychotherapy Association (AGPA). Από το 2018 βρίσκεται σε ομαδική εποπτεία και ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία εντός του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ).

Η Μαριάνθη Μιχακαλοπούλου είναι στρατιωτικός ψυχολόγος και Τακτικό μέλος του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας. Κατέχει άδεια ασκήσεως επαγγέλματος από το 2015. Σπούδασε Ψυχολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Εκπαιδεύτηκε επί 2,5 έτη στην Ατομική Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας και στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία του Διεθνούς Μοντέλου Διαπροσωπικής Διάδρασης του Irvin Yalom στο ΙΣΟΨ. Παράλληλα είναι υπό εκπαίδευση στο τετραετές πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Μοντέρνα Ψυχανάλυση στο Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies στην Αμερική και στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης "Εφαρμογές της ψυχολογίας στην Υγεία". Η εργασιακή της εμπειρία βασίστηκε στην αξιολόγηση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και στην χορήγηση ψυχομετρικών εργαλείων. Κατά τη εργασιακή της πορεία εργάστηκε σε ψυχιατρική κλινική, όπου και ήρθε σε επαφή με κλινικά περιστατικά υπό την επίβλεψη έμπειρων ψυχιάτρων. Η Μαριάνθη έχει παρακολουθήσει και συμμετάσχει σε σειρά σεμιναρίων, συνεδρίων και βραχυπρόθεσμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αποτελεί μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP) και της Αμερικάνικης Ένωσης Ομαδικών Θεραπευτών (AGPA)

Η Φωτεινή Δούμουρα είναι Ψυχολόγος, τμήματος Ψυχολογίας Παντείου Πανεπιστημίου. Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ. Ειδικευμένη στη Γνωσιακή Αναλυτική & Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας. Ειδικευμένη στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία του Διεθνούς Μοντέλου Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος, από το ΙΣΟΨ. Εκπαίδευση στην Σχεσιακή Σύγχρονη Ψυχανάλυση από το Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, USA. Διδάσκουσα στο Διαδικτυακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Εισαγωγής στην Θεωρία & Πράξη της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδας. Είναι Ψυχολόγος στην Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Χαϊδαρίου, από το 1999. Διατηρεί Ιδιωτικό Γραφείο με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος από 16-03-1999. Είναι μέλος του International Association For Relational Psychoanalysis and Psychotherapy (IARPP) και μέλος του American Group Psychotherapy Association (AGPA).

Η Ειρήνη Γερμανά είναι Δόκιμο Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, κατέχει δίπλωμα στη συμβουλευτική ψυχικής υγείας και Μεταπτυχιακό δίπλωμα Ειδίκευσης στην Ομαδική

Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδας (Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας). Είναι ειδικευόμενη στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία (ΙΣΟΨ) και υπό Ψυχαναλυτική Εκπαίδευση (online) στο Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies(Florida). Είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης & Ψυχοθεραπείας (IARPP) και της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (AGPA).

Είναι επίσης πτυχιούχος λογοθεραπεύτρια του τμήματος λογοθεραπείας του ΤΕΙ Πάτρας. Έχει ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές με ειδίκευση στην Παθολογία Φωνής στο University College του Λονδίνου. Υπήρξε συνεργάτης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (πρώην ΑΤΕΙ Πελοποννήσου) από το 2011 έως το 2022 και λέκτορας στο Μητροπολιτικό Κολλέγιο από το 2019.. Έχει υπάρξει εισηγήτρια σε διάφορα επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό με προφορικές και γραπτές ανακοινώσεις ενώ έχει ασχοληθεί με τη συγγραφή, μετάφραση και επιμέλεια επιστημονικών βιβλίων στον τομέα της λογοπαθολογίας. Είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια σε προγράμματα Θεατρικών Σπουδών, Δημιουργικής Γραφής και Βιοπληροφορικής-Νευροπληροφορικής.

Η Αλκινόη Λάλα είναι Ψυχολόγος , Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ, Απόφοιτος Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Μεταπτυχιακό στην Ψυχολογία της Υγείας, CITY London University, Ειδίκευση στην Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Ειδίκευση στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία Διαπροσωπικού Μοντέλου από το Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Εκπαίδευση στην Σχεσιακή / Σύγχρονη Ψυχανάλυση από το Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, USA., Διδάσκουσα στο Διατμηματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Εισαγωγής στην Θεωρία & Πράξη της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης, Συντονίστρια Μεγάλης Ομάδας του Ινστιτούτου Σχεσιακής Και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας κάθε δύο μήνες στα πλαίσια της εκπαίδευσης ΙΣΟΨ μαζί με τον Σταύρο Χαραλαμπίδη, Κάτοχος άδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος Ψυχολόγου , Διατηρεί Ιδιωτικό Γραφείο Ψυχολόγου

Φαίδρα Γραμμένου, Ιδρυτικό/Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ, Πιστοποιημένη Συμβουλευτική Ψυχολόγος και μέλος του BPS (Chartered Counselling Psychologist-CPsychol, MSc, PgDip) και εγγεγραμμένη με το HCPC (Registered Psychologist), Μέλος του IARPP και AGPA., Επι πτυχίο ολοκλήρωση ακαδημαϊκής τετραετούς παρακολούθησης Σχεσιακής/Μοντέρνας, Ψυχαναλυτικής κατεύθυνσης (Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies ,Usa), Διδακτική και Εποπτική Ψυχοθεραπεύτρια στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση του ΙΣΟΨ, Απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος ειδίκευσης στο Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο Ψυχοθεραπείας και στη Σχεσιακή Θεραπεία (ΙΣΟΨ)

Η Μαριλού Κούντρια , Τακτικό Μέλος του ΙΣΟΨ, είναι διδάσκουσα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στη Σχεσιακή και Ομαδική Ψυχοθεραπεία στο

Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ). Παιδοψυχολόγος με εξειδίκευση στην Παιγνιοθεραπεία, έχει Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση στην Ψυχική Υγεία Παιδιών και Νεαρών Ατόμων (MSc) καθώς και Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Παιγνιοθεραπεία (MSc). Είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP), της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικών Θεραπευτών (AGPA) και της Βρετανικής Ένωσης Παιγνιοθεραπευτών (BAPT). Εργάζεται τόσο σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, όσο και σε κέντρα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών - εφήβων και οικογενειών.

Η **Ματίνα Καϊδαντζή**, είναι Ιδρυτικό και Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ. Είναι διδάσκουσα και επόπτρια στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στη Σχεσιακή και Ομαδική Ψυχοθεραπεία στο Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ) καθώς επίσης και διδάσκουσα στο Διατμηματικό (με ΨΝΑ Δρομοκαΐτειο) εκπαιδευτικό πρόγραμμα Εισαγωγής στην Θεωρία & Πράξη της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης. Είναι ψυχολόγος (ΕΚΠΑ) με Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στη Σχεσιακή Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία καθώς και στο Γνωσιακό Αναλυτικό μοντέλο Ψυχοθεραπείας, από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, και με ψυχαναλυτική εκπαίδευση από το Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, USA. Κάτοχος άδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος Ψυχολόγου Αρ. Αδ. 953. Είναι μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy. Διατηρεί ιδιωτικό γραφείο και εποπτεύεται σε ατομική εποπτεία από την Dr Lauren Levine και σε ομαδική από τον Dr Spyros Orfanos και την Dr Darlene Ehrenberg.

Ο **Μαθιούδης Κώστας**, είναι Ιδρυτικό και Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, Διδάσκων και Επόπτης στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και Διδάσκων στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος στο ΙΣΟΨ, Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής, (Yalom Institute, USA), Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Γνωσιακή Αναλυτική και Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Κλινικός Επόπτης (Derby Univ.,Uk), Ψυχολόγος με Ειδίκευση στην Ψυχανάλυση(MSc), Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy.

Η **Τάνια Τσιάκου** είναι Δόκιμο Τακτικό μέλος του Ινστιτούτου Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ), απόφοιτη από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση την Σχεσιακή Ψυχανάλυση. Υπό ειδίκευση στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία Διαπροσωπικού Μοντέλου από το Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Αποφοίτησε από το Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και στη συνέχεια ολοκλήρωσε το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα ειδίκευσης στην Κοινωνική Κλινική Ψυχολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Από το 2017 εργάζεται σε Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο και στο παρελθόν έχει απασχοληθεί σε οργανισμούς παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης και ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης σε ενηλίκους. Είναι μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy (IARPP), μέλος του

IARPP Couples, Families and Groups Special Interest Group καθώς και μέλος του American Group Psychotherapy Association (AGPA).

Η **Σταυρούλα Τσιώρου** είναι Δόκιμο Τακτικό μέλος ΙΣΟΨ, εκπαιδευτικός, ψυχολόγος (ΕΚΠΑ) υπό πιστοποίηση συστημική οικογενειακή ψυχοθεραπεύτρια και πιστοποιημένη ψυχοθεραπεύτρια ομάδας κατά Irvin Yalom (ΙΣΟΨ). Έχει αποφοιτήσει από το τμήμα Ιστορίας- Αρχαιολογίας και το τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Είναι επί πτυχίω ψυχολόγος εφηβικής υγείας στο μεταπτυχιακό Εφηβικής και Αναπτυξιακής Υγείας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Ολοκλήρωσε 5ετή εκπαίδευση στη Συστημική Οικογενειακή Συμβουλευτική και Ψυχοθεραπεία στο Εργαστήριο Διερεύνησης Ανθρωπίνων Σχέσεων. Ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή της στην Ομαδική Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom στο Ινστιτούτο Σχεσιακής Ομαδικής Ψυχοθεραπείας. Εργάζεται στο 5ο Γυμνάσιο Ν. Ηρακλείου. Συνεργάζεται ως ερευνητικό προσωπικό με το Χωρέμιο Ερευνητικό Κέντρο του Παιδών Αγία Σοφία. Συντονίζει ομάδες σχεσιακής ψυχοθεραπείας κατά Irvin Yalom με την Δρ Ασημίνα Χιώνη στο Δένδρο της Θεραπείας και με την Αλεξάνδρα Κορδοση στο ιδιωτικό της γραφείο. Διδάσκει Συστημική Ψυχοθεραπεία στο ΕΚΙΣΥΠ και Συμβουλευτική Γονέων στο Πολυτεχνό. Είναι μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Αναπτυξιακής-Συμπεριφορικής Παιδιατρικής και Εφηβικής Υγείας-Ιατρικής (ΕΕΑΣΠΕΥΙ), της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Αναλυτικής Ψυχοθεραπείας (IARPP) και της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (AGPA). Από το 2017 βρίσκεται σε ομαδική θεραπεία και από το 2018 σε εποπτεία εντός του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας (ΙΣΟΨ).

